

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Právní úprava, analýza hospodaření a financování vybrané obecně prospěšné společnosti
Legislative Regulation, Economy and Funding Analysis of Selected Public Benefit
Corporation

Student: Bc. Miroslava Koniarová
Vedoucí práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2018

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Miroslava Koniarová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: Právní úprava, analýza hospodaření a financování vybrané obecně
prospěšné společnosti
Legislative Regulation, Economy and Funding Analysis of Selected
Public Benefit Corporation

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Právní úprava nestátních neziskových organizací a charakteristika vybrané obecně prospěšné společnosti
 3. Finanční analýza a financování nestátních neziskových organizací
 4. Analýza hospodaření a financování vybrané obecně prospěšné společnosti
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 408 s. ISBN 978-80-7552-103-3.
- PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 328 s. ISBN 978-80-271-0339-3.
- STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Abeceda zdaňování veřejně prospěšného poplatníka daní z příjmů právnických osob*. Olomouc: ANAG, 2016. 239 s. ISBN 978-80-7554-051-5.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 27.4.2018

Koniarová

Bc. Miroslava Koniarová

Obsah

1	Úvod	6
2	Právní úprava nestátních neziskových organizací a charakteristika vybrané obecně prospěšné společnosti	8
2.1	Charakteristika neziskového sektoru	8
2.2	Právní úprava a změny v účetnictví nestátních neziskových organizací	9
2.2.1	Definice neziskových organizací	9
2.2.2	Rozdělení neziskových organizací	9
2.3	Charakteristika obecně prospěšné společnosti	12
2.3.1	OPS a zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech	13
2.3.2	Založení a vznik OPS	14
2.3.3	Řízení OPS	15
2.3.3.1	Ředitel	15
2.3.3.2	Správní rada	16
2.3.3.3	Dozorčí rada	17
2.3.4	Zrušení, zánik a likvidace OPS	17
2.3.5	OPS a zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník	19
2.3.6	OPS a zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících PO a FO	19
2.3.7	Účetní problematika a OPS	20
2.3.8	Daňová problematika a OPS	22
2.3.9	Komparace OPS a ústavu	24
2.4	KLUB KULTURY, o.p.s.	25
2.4.1	Poskytované služby	25
2.4.2	Filmové Babí léto	26
2.4.3	Organizační struktura společnosti	27
3	Finanční analýza a financování nestátních neziskových organizací	29
3.1	Úloha a cíl analýzy	29
3.2	Uživatelé finanční analýzy	30
3.3	Informační zdroje	31
3.3.1	Rozvaha	33
3.3.2	Výkaz zisku a ztráty	34

3.3.3	Přehled o peněžních tocích.....	36
3.3.4	Vzájemná provázanost a souvztažnost mezi výkazy.....	39
3.4	Srovnání výsledků finanční analýzy	39
3.5	Metody a techniky finanční analýzy	40
3.5.1	Finanční a analýza technická a fundamentální.....	41
3.5.2	Horizontální a vertikální analýza	42
3.5.3	Poměrová analýza	42
3.5.3.1	Ukazatele aktivity.....	43
3.5.3.2	Ukazatelé likvidity.....	45
3.5.3.3	Ukazatel zadluženosti.....	47
3.5.3.4	Ukazatel Rentability	49
3.6	Financování nestátní neziskových organizací	51
3.6.1	Samofinancování	51
3.6.2	Fundraising.....	52
3.6.2.1	Veřejné a zahraniční zdroje	53
3.6.2.2	Firemní a individuální dárcovství.....	54
4	Analýza hospodaření a financování vybrané obecně prospěšné společnosti	55
4.1	Analýza financování Klubu KULTURY o.p.s.	55
4.1.1	Vývoj a struktura výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017.	59
4.1.1.1	Horizontální analýza výnosů	59
4.1.1.2	Vertikální analýza výnosů	61
4.1.2	Vývoj a struktura nákladů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017.....	62
4.1.2.1	Horizontální analýza nákladů	63
4.1.2.2	Vertikální analýza nákladů	65
4.2	Analýza hospodaření Klubu KULTURY o.p.s.	66
4.2.1	Horizontální analýza rozvahy Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017.....	66
4.2.1.1	Horizontální analýza aktiv.....	67
4.2.1.2	Horizontální analýza pasiv	68
4.2.1.3	Vertikální analýza aktiv.....	69
4.2.1.4	Vertikální analýza pasiv	70

4.3	Analýza poměrových ukazatelů	71
4.3.1	Ukazatele likvidity	71
4.3.2	Ukazatele zadluženosti	73
4.4	Vyhodnocení hospodaření Klubu KULTURY o.p.s. a možná doporučení.....	74
5	Závěr.....	77
	Seznam použité literatury	80
	Seznam zkratek.....	84
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala právní úpravu, analýzu hospodaření a financování vybrané obecně prospěšné společnosti, KLUB KULTURY o.p.s. Toto téma jsem si zvolila z důvodu svého zájmu o neziskové organizace, jejichž počet se stále navyšuje a činnosti, které nabízí, nejsou často poskytovány jinými organizacemi působícími v tržním sektoru. Obecně prospěšné společnosti jsou součástí kategorie nestátních neziskových organizací České republiky, jejichž cílem je poskytování obecně prospěšných služeb za předem stanovených podmínek. Obecně prospěšné společnosti nejsou založeny za účelem dosahování zisku, a proto všechn vyprodukovaný zisk za daný rok společnost využívá na poskytování služeb, pro které byla zřízena. Z tohoto důvodu si tyto nestátní neziskové organizace musí získávat finanční prostředky samy, díky nimž jsou schopny provozovat svou činnost a rozvíjet se. Aby ale dokázala obecně prospěšná společnost dobře hospodařit se svými finančními prostředky, je nutné provést finanční analýzu, která je bezpochyby neodmyslitelnou součástí řízení podniku. Napomáhá k zjištění slabých a silných stránek v oblasti finančního řízení a na základě toho organizace ví, v čem je nutné se zdokonalit.

Cílem diplomové práce je teoretické vymezení obecně prospěšné společnosti a její financování, hospodaření a právní úprava v České republice. Charakterizovat cíle a poslání KLUB KULTURY o.p.s. a následně provést analýzu hospodaření a financování v letech 2015-2017 na základě poskytnutých výkazů této organizace

První část diplomové práce bude zaměřena na právní úpravu, změny v účetnictví a zdaňování obecně prospěšných společností. V úvodu bude představen neziskový sektor, popsány organizace, které jsou jeho součástí a podrobně charakterizována obecně prospěšná společnost. Bude popsán její vznik, založení a právní úprava před a po 1.1.2014. Dále řízení, zrušení, zánik a likvidace obecně prospěšné společnosti. Posléze bude popsána účetní a daňová problematika a provedena komparace obecně prospěšné společnosti a ústavu. V další části bude pozornost věnována vybrané obecně prospěšné společnosti KLUBU KULTURY o.p.s. Budou charakterizovány její základní informace, řízení a veškeré poskytované služby. Podrobněji bude popsán festival Filmové Babí léto, který patří k hlavní akci pořádanou touto organizací, a jde také o akci, na kterou je poskytován největší obnos dotací.

Další část diplomové práce se již bude zabývat charakteristikou finanční analýzy a financováním nestátních neziskových organizací. Zprvu bude nastíněn cíl, a především úloha samotné finanční analýzy. Dále budou vymezení uživatelé finanční analýzy, pro které jsou její výsledky důležité. Nejde jen o vlastní potřebu organizace, ale výsledné údaje zajímají také uživatele, kteří nejsou přímo součástí podniku, ale jsou s ní spjati z mnoha důvodů – finančních, obchodních. Budou definovány informační zdroje potřebné pro aplikaci finanční analýzy mezi, které patří rozvaha, výkaz zisku a ztráty, popřípadě cash flow. Poté budou rozebrány jednotlivé metody a techniky finanční analýzy, jedná se o vertikální a horizontální analýzu nebo poměrové ukazatele. V neposlední řadě budou v kapitole definovány zdroje financování nestátních neziskových organizací, ke kterým patří samofinancování a fundraising.

Praktická část práce je zaměřena na analýzu financování a hospodaření KLUBU KULTURY o.p.s. Nejprve budou charakterizovány jednotlivé zdroje financování této organizace a v rámci analýzy financování organizace bude provedena horizontální a vertikální analýza výnosů a nákladů KLUBU KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017. Následně bude v praktické části vypracována horizontální a vertikální analýza rozvahy KLUBU KULTURY o.p.s. letech 2015–2017 a zhodnoceno její celkové hospodaření. Dále budou aplikováni vybraní poměroví ukazatelé. V závěru kapitoly budou navržena případná doporučení ke zlepšení výsledku hospodaření, především pak návrhy na zvýšení příjmové stránky KLUBU KULTURY o.p.s.

Při zpracování diplomové práce byly použity metody deskripce, analýzy právních předpisů, komparace, analýzy pomocí stavových (absolutních) ukazatelů a průřezové metody finanční analýzy, přesněji metody horizontální či vertikální analýzy a poměroví ukazatelé.

2 Právní úprava nestátních neziskových organizací a charakteristika vybrané obecně prospěšné společnosti

2.1 Charakteristika neziskového sektoru

Hospodářství všech zemí můžeme členit na dva základní sektory, ziskový a neziskový. Hlavní rozdíl je primárně v cíli jejich činností. Cílem ziskového sektoru, jak již vyplývá z názvu, je dosahování zisku, a to prostřednictvím směny služeb a zboží za peníze. Cílem neziskové organizace je na rozdíl od ekonomického zisku zisk v rovině morální či etické. Dalším významným rozdílem je způsob financování. Neziskové organizace své činnosti financují ze svých zdrojů, které však získávají od veřejných orgánů nebo soukromých subjektů.

Existují dva pohledy na neziskový sektor. Z prvního pohledu jde o sektor jako o segment národního hospodářství, tedy jde o pohled z ekonomické perspektivy. V druhém z nich je neziskový sektor projevem občanské společnosti. Oba tyto pohledy jsou v souladu jeden s druhým a společně charakterizují neziskový sektor v dané zemi.

Neziskový sektor je velice obsáhlý pojem, který zahrnuje organizace různé velikosti, právní formy, předmětu činnosti či míry obecné prospěšnosti. Definovat neziskový produkt nebo vymežit obecný model tohoto sektoru je prakticky zcela nemožné. Všeobecně by se však dalo za základní charakteristiku považovat: uspokojování specifických potřeb lidí určitého segmentu, poskytování veřejných služeb a efektivní využívání zdrojů za účelem nekomerčních cílů.

V dnešní době je organizacím neziskového sektoru přikládán stále větší význam. Na rozdíl od orgánů veřejné zprávy a komerčních subjektů je jejich role pochopitelně odlišná. Rozdíly jsou nejen v právní úpravě a organizační základně ale primárně v jejich poslání a společenském dopadu jejich působení (Bačuvčík, 2011).

Organizace neziskového sektoru nejsou zakládány za účelem podnikání. Zájem o činnosti tohoto sektoru je za strany společnosti, státu či určitých skupin lidí. Výše příjmů je až druhořadá, důležitost je zde přikládána spíše poslání organizací. Velice často a mylně

bývají tyto organizace označovány za nevýdělečné. I když hlavním účelem zřízení těchto organizací není zisk, neznamená to, že musí být nutně neziskové. Tato definice není zcela přesná, jelikož i neziskové organizace mohou dosahovat zisku, a to z vedlejší (doplňkové) hospodářské činnosti. Snaží se stejně jako komerční společnosti dosahovat pozitivního ekonomického výsledku hospodaření, rozdíl je však v jeho použití. Vytvořený zisk neziskových společností musí být použit pouze pro hlavní činnost včetně správy a rozvoje smyslu své vlastní existence a plnění jejích cílů (Růžicková, 2009).

2.2 Právní úprava a změny v účetnictví nestátních neziskových organizací

2.2.1 Definice neziskových organizací

Nezisková organizace je právnickou osobou s výjimkou organizačních složek. Má své interní pravidla a je způsobilá řídit sama sebe. Přesto, že je tento pojem často používán, není definován žádným právním předpisem v České republice. Termín označuje organizace nebo právnické osoby, které se především zabývají získáváním a následným přerozdělováním finančních prostředků pro dobročinné účely, rozvoj náboženství, vzdělání, kultury nebo pro uskutečnění jiných cílů. Každá z těchto organizací má své specifické poslání a přínos pro ekonomiku. Organizace jsou často využívány jedinci, které trh není schopen uspokojit svou nabídkou statků a služeb. „*Napravují tedy vládní selhání, neboť doplňují nabídku kolektivních statků a služeb, kterou poskytuje pomocí svých výdajových programů sám stát jen v určité minimální úrovni.*“ (Dobrozemský, Stejskal, 2016, s. 22)

Pro určité skupiny obyvatelstva jsou tyto organizace velice důležité, jelikož zde mohou uplatnit své právo sdružování, vyvíjet se a uspokojovat své potřeby a aktivně se zapojovat do činností, které jsou pro ně zajímavé a důležité.

2.2.2 Rozdělení neziskových organizací

Neziskové organizace můžeme rozdělit na veřejně prospěšné, ty poskytují služby veřejného charakteru, napomáhají k naplňování veřejného zájmu a obecného blaha. Mezi tyto služby patří například poskytování zdravotní péče, humanitní péče a sociální pomoci nebo ochrana lidských práv a základních svobod.

Vymezení pojmu veřejná prospěšnost najdeme v § 146 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ten definuje charakter veřejně prospěšných neziskových organizací takto: „*Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.*“ Dále se s ním setkáme i v právní oblasti, kde je používán jako antonymum pojmů „vzájemná prospěšnost“ anebo „individuální prospěšnost.“

Druhým pojmem jsou vzájemně prospěšné organizace, které vykonávají činnosti ve prospěch svých členů. (Dobrozemský, Stejskal, 2015)

Členění národního hospodářství podle švédského ekonoma Victora A. Pestoffa, který používá pro znázornění rozdělení národního hospodářství plochu trojúhelníku, do které jsou postupně zakreslovány základní bloky, které vytváří jednotlivé sektory. Podle ekonoma představuje trojúhelník celé národní hospodářství, které je rozděleno pomyslnými řezy a dělí ho na základě tří kritérií:

- dle financování provozu a rozvoje na sektor ziskový a neziskový,
- dle vlastnictví na sektor soukromý a veřejný,
- dle formalizace na sektor formální a neformální.

Jeho čtyřsektorový trojúhelníkový model národního hospodářství obsahuje:

- ziskový soukromý sektor,
- neziskový veřejný sektor,
- neziskový soukromý sektor,
- neziskový sektor domácností.

Obr. 2.1 Rozdělení národního hospodářství

Zdroj: BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe) 2009, str. 11*

Z obrázku je zřejmé, že se jednotlivé sektory a jejich subjekty mezi sebou prolínají, proto je zařazení organizace do příslušné skupiny velice složité. Provádí se až po řádné analýze jednotlivých činností organizace. Pokud by došlo ke špatnému přiřazení mohou nastat značné neshody a problémy při uplatňování daňových výhod a čerpání veřejných prostředků (Boukal, P, Vávrová, H., 2007).

Podle použité vyhlášky jsou NO rozdělovány do dvou skupin, a to na:

- **státní (vládní) neziskové organizace** se řídí vyhláškou č. 410/2009 Sb., která provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky a postupují dle Českých účetních standardů 701 až 710 (organizační složky státu a příspěvkové organizace státu, krajů a obcí, státní fondy a subjekty, o kterých to stanoví zákon)
- **nestátní neziskové organizace**, které jsou upravovány vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví a postupují podle Českých účetních standardů č. 401 až 414 (politické strany a hnutí, spolky, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti, zájmová sdružení právnických osob, nadace, nadační fond,

ústavy, společenství vlastníků jednotek, veřejné vysoké školy a jiné účetní jednotky jež nebyly založeny za účelem podnikání).

Podle ZDP platného do roku 2013 dle § 18 odst. 8 patří mezi právní formy neziskových organizací zejména:

- zájmová sdružení právnických osob,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace, nadační fond,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- veřejné výzkumné instituce a
- školské právnické osoby.

Právní formy neziskových organizací v minulosti uváděl ZDP, dnes definuje pouze pojem tzv. veřejně prospěšného poplatníka § 17 a. Jedná se o poplatníka, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem či rozhodnutí orgánu veřejné moci jako svou primární činnost vykonává činnost, která není podnikání (Dobrozemský, Stejskal, 2016).

Dále se bude práce podrobněji zabývat obecně prospěšnou společností, dále jen OPS, jejím založením, vznikem, řízením, zánikem, zrušením a likvidací. Budou popsány změny v právní úpravě, daňová i účetní problematika. Provedena komparace obecně prospěšné společnosti a ústavu. V závěru kapitoly charakterizována vybraná OPS, Klub Kultury o.p.s.

2.3 Charakteristika obecně prospěšné společnosti

Rok 2014 přinesl mnoho změn jak v obchodním, tak občanském právu, jelikož jak již bylo řečeno, vešel v platnost občanský zákoník č. 89/2012 Sb. Změnám, a to poměrně významným, se nevyhnuly ani obecně prospěšné společnosti. Občanský zákoník již jejich úpravu vůbec nezahrnuje ale přináší nový pojem „ústav“. OPS založené ještě před začátkem roku 2014 měly právo ponechat si i nadále svůj název a řídit se zákonem č. 248/1995 Sb.,

o obecně prospěšných společnostech, který je upravoval doposud. Organizace měly nadcházející tři roky na promyšlení svých dalších kroků, mohly se tedy transformovat na jinou právní formu neziskových organizací, přesněji na nadaci, nadační fond nebo ústav. Další možností bylo pokračovat v nezměněné podobě, tak jak tomu bylo před uvedením NOZ, tedy ve formě OPS.

2.3.1 OPS a zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

Začátkem roku 1996 vešel v platnost zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, který upravoval jejich činnost až do začátku roku 2014. Pomocí novely v roce 2011 došlo k jeho nejrozsáhlejší reformě, která změnila jak povinné orgány OPS, jejich složení, počet členů tak i možné způsoby financování společnosti. Každá OPS založená do data 31. 12. 2013 je oprávněná řídit se tímto zákonem beze změny nadále a to, pokud se po datu 1. 1. 2014 netransformovala na jinou právní formu a zůstala v nezměněné podobě dál.

V hlavě I zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech je definováno jejich základní ustanovení, postavení a právní poměry. Společnost je zde chápána jako účelové sdružení majetku, jež je sdružováno pro účely skupiny, nikoliv pro osobní. Dle zákona se jedná o právnickou osobu poskytující určitou obecně prospěšnou službu, a to všem zájemcům bez rozdílu a za stejných podmínek. Mezi znaky právnické osoby patří:

- právní subjektivita a způsobilost,
- civilní a správní odpovědnost,
- vznik, fungování a zánik na základě zákona a v jeho souladu,
- organizační struktura právnické osoby,
- majetek oddělen od majetku zakladatele, členů orgánů, zaměstnanců i třetích osob,
- název,
- sídlo společnosti na území České republiky,
- česká národnost (Dvořák, 2010).

Obecně prospěšná společnost může podnikat dle § 17 ZOPS jen ve své vedlejší činnosti, která je pouze doplňková, jestliže se jedná o hlavní činnost neboli o činnost, pro kterou byla zřízena, tak nikoliv. Další podmínkou je rozsah vedlejší činnosti, který musí být razantně menší než ten v hlavní činnosti. OPS není zakládána za účelem zisku, ale podle § 2 odst. 1

písmena c ZOPS, jestliže nějakého dosáhne musí jej využít pro činnosti, kvůli kterým byla založena, nikoliv ve prospěch svých zakladatelů či zaměstnanců. Zdroje pro svou činnost získává především z veřejného rozpočtu (dotace), vkladů od zakladatelů, příjmů z hlavní činnosti, darů, příspěvků a dalších (Růžičková, 2009). Financování NNO bude věnována větší pozornost v 3. kapitole.

2.3.2 Založení a vznik OPS

Problematickou založení a vzniku OPS se zabývá hlava II zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Zakladatelem OPS může být fyzická osoba, právnická osoba ale i stát a územní samosprávné celky. Organizace se zakládá zakládací listinou ve formě notářského zápisu a v případě víc než jednoho zakladatele zakládací smlouvou, která musí obsahovat úředně ověřené podpisy všech zakladatelů.

V zakládací smlouvě či listině musí být uvedeny náležitosti jako jsou informace o zakladatelích OPS a také veškeré informace o samotné organizaci a další, které jsou upraveny § 4 odst. 2 ZOPS. Pokud byla zřizovatelem OPS právnická osoba, tak v zakládacím dokumentu nesmí chybět její název, sídlo a daňové identifikační číslo. V případě fyzické osoby pak zase její jméno, příjmení, adresa a rodné číslo. Dalšími důležitými údaji jsou informace o konkrétní OPS, mezi které především patří její název, sídlo, druh nabízených služeb a podmínky, za kterých je nabízí, popřípadě doba, na kterou byla organizace zřízena, jestliže nejde o dobu neurčitou a jiné. Mezi ostatní informace patří údaje o všech orgánech OPS, jedná se o správní radu, dozorčí radu a ředitele organizace. Jde o informace týkající se jejich jména, příjmení, rodného čísla, adresy ale nalezneme zde také důvody pro dovolání člena dozorčí či správní rady nebo naopak princip jejich jmenování. Dále jsou zde uvedeny možnosti odměňování a způsoby stanovení jeho výše. V neposlední řadě jsou zde obsaženy informace o hodnotě peněžitých i nepeněžitých vkladů jednotlivých zakladatelů. Jde-li o vklady nepeněžitého charakteru je pak důležité jeho určení a ocenění odborníkem.

Pokud by zakládací smlouva či listina neobsahovala cokoli z výše popsaných náležitostí, byla by považována za neplatnou, a za takových podmínek by nebyla OPS založena. Zakládací listina či smlouva může být během trvání společnosti pozměněna, ale

změny mohou provést jen zakladatelé, a to na základě jednomyslného rozhodnutí (Dvořák, 2010).

Návrh na zápis do rejstříku OPS podává zakladatel nebo osoba k tomuto úkonu zmocněná, a to nejpozději do 90 dnů od založení organizace. Do rejstříku obecně prospěšných společností se zapisují údaje dle § 5 odstavce 3 ZOPS. Součástí návrhu musí být zakládací listina či smlouva a podpisový vzor ředitele, pokud je zakladatelem právnická osoba, doložit se musí také dokumenty o jeho vzniku a trvání. Společnost vzniká teprve dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností.

Během trvání organizace se do rejstříku doplňují všechny změny v zakládací listině či smlouvě, dále také účetní výkazy jako účetní závěrka, zpráva auditora, výroční zpráva, znalecké posudky nepeněžitých vkladů, fúze, soudní rozhodnutí, projekt rozdělení organizace, jmenování nebo třeba funkce členů správní rady a další (Dvořák, 2010).

2.3.3 Řízení OPS

Každá OPS má podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech přidělené orgány, mezi které patří ředitel, správní a dozorčí rada, jejímž hlavním cílem je zabezpečit chod organizace. Největší změnu v rámci řízení OPS s sebou přinesl zákon č. 231/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje pravomoci jednotlivých organizačních složek OPS a také pravidla pro jejich zvolení do funkce. Další novinkou je změna v odměňování členů správní a dozorčí rady, a to za podmínek a v rozmezí, které si organizace stanoví sama ve své zakládací listině či smlouvě.

2.3.3.1 Ředitel

Podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, v § 9a stojí ředitel v čele organizace a je označován za statutární orgán, který řídí její činnost a jedná pod jejím jménem. Pozici ředitele může vykonávat pouze fyzická osoba, která má čistý trestní rejstřík neboli je bezúhonná a právně způsobilá. Správní rada jmenuje ředitele do jeho funkce a zároveň má také pravomoc na jeho odvolání i bez udání důvodu. Jelikož jde o funkci zcela

dobrovolnou, nikdo ho k výkonu nesmí nutit a ředitel smí kdykoliv odstoupit ze své funkce. Pokud se takto rozhodne, musí o tom obeznámit, nejlépe s časovým předstihem, správní radu. Ředitel nesmí být zároveň člen dozorčí nebo správní rady ale hlasovací práva má v nich má.

2.3.3.2 Správní rada

Maximální počet členů správní rady není omezen, ale musí být minimálně tříčlenný a zároveň dělitelný třemi. Informace o členech správní rady a jejich počet musí být součástí zakládací listiny či smlouvy. Stejně jako tomu bylo u ředitele organizace, tak i členové správní rady musí být bezúhonné fyzické osoby způsobilé k právním úkonům. Pokud je fyzická osoba členem správní rady organizace, tak nepřipadá v úvahu, aby byla zároveň člen dozorčí rady organizace a naopak (§ 10 ZOPS).

„Členové správní rady jsou povinni vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře a zachovávat mlčenlivost o důvěrných informacích a skutečnostech, jejichž prozrazení by mohlo způsobit obecně prospěšné společnosti škodu. V případě pochybností, zda člen správní rady jednal s péčí řádného hospodáře, musí tento člen správní rady prokázat, že s péčí řádného hospodáře jednal. Ti členové správní rady, kteří společným jednáním způsobili obecně prospěšné společnosti porušením povinností při výkonu funkce škodu, odpovídají za tuto škodu společně a nerozdílně. Ujednání mezi členem správní rady a obecně prospěšnou společností vylučující nebo omezující odpovědnost člena správní rady za škodu je neplatné.“
(zákon č.248/1995 Sb., OPS §10 odst. 5)

Funkční období členů správní rady je po dobu tří let, poté mohou být znovu jmenováni, jestliže toto ustanovení zakládací listina či smlouva neupravuje jinak. Po uplynutí funkčního období zaniká členství ve správní radě a člen je následně vymazán z rejstříku OPS (§ 11 ZOPS). Veškeré pravomoci správní rady upravuje § 13 ZOPS. Jednou z pravomocí členů správní rady je volba svého předsedy, který svolává a řídí jejich zasedání. Dále si mohou zvolit ještě další předsedy, místopředsedy, kteří jej budou zastupovat v případě jeho absence a volí je také přímo z řad členů správní rady. Každý člen rady má jeden hlas a jestliže to není upraveno jinak, tak v nerozhodném výsledku má rozhodující hlas předseda. Mezi další pravomoci správní rady patří schvalování rozpočtu OPS, řádné a mimořádné účetní závěrky,

výroční zprávy potom také rozhodují o jejím zrušení či převodu na jinou společnost (Stejskal, Kuvíková, Maťáková, 2013).

2.3.3.3 Dozorčí rada

Podle § 15 ZOPS je kontrolním orgánem OPS dozorčí rada, která musí být ze zákona povinně tvořena. Počet členů je obdobný jak u správní rady, tedy musí být minimálně tříčlenný a celkový počet musí být také dělitelný třemi. Do své funkce jsou voleni na dobu 3 let a po uplynutí této doby mohou být zvoleni opětovně, pokud to v zakládací listině či smlouvě není upraveno jinak. Dozorčí rada si ze svého středu sama volí předsedu, který organizuje jejich zasedání a jednání. Nestanoví-li zakládací listina či smlouva jinak, pak jsou pravidla pro členství v dozorčí radě stejná s těmi, která platí pro členství v radě správní.

Vzhledem k tomu, že jde o kontrolní orgán OPS, tak je samozřejmé, že k jeho povinnostem patří přezkoumávat účetní uzávěrky, výroční zprávy, provádět dohled nad správným chodem organizace a informace o své kontrolní činnosti ředitele a správní radu, a to nejméně jednou ročně. Rada má oprávnění nahlížet do veškerých dokumentů organizace, které jsou nezbytné pro její činnost a může svolat výjimečnou schůzi, jestliže je to nutné pro bezproblémový chod organizace. Další z pravomocí je účast na pravidelných jednáních rady a jestliže během něj požádají o slovo, musí být vyslyšeni (§ 16 ZOPS).

Rada provádí dohled nad plněním povinností obsažených v zakládací listině či smlouvě a také, zda nedochází k porušení zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Jestliže v rámci svých šetření dojde k nějakému pochybení, musí o tom neprodleně informovat ředitele společnosti a stanovit lhůtu pro nápravu nedostatků, které byly zjištěny (Stuchlíková, Komrsková, 2013).

2.3.4 Zrušení, zánik a likvidace OPS

Problematikou zrušení likvidace a zániku OPS se zabývá hlava III zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Stejně jak u založení a vzniku organizace jde o proces dvoufázový, tak i u jeho ukončení a zrušení tomu nebude jinak. V první fázi jde o zrušení organizace a druhá fáze obsahuje proces jejího zániku. Při zrušení OPS dle § 7 odst.

2 ZOPS nastávají dvě možnosti, a to zrušení s likvidací nebo bez ní. Pokud OPS splývá s jinou OPS nebo se na jiné rozděluje, tak v takovém případě se jedná o zrušení bez likvidace, kdy jmění, závazky, práva a povinnosti přechází z likvidované organizace na organizaci existující, popřípadě na více organizací. Této formě přechodu se říká fúze sloučením další formou je fúze splynutím, ve které jedna, či více OPS přebírající závazky, jmění, povinnosti a práva zrušené organizace ale zatím samy ještě neexistují, teprve vzniknou (§ 7 ZOPS).

V těchto případech není likvidace uskutečněna, ale ve všech ostatních k ní dochází a k jejímu provedení je pověřen likvidátor, který je jmenovaný správní radou OPS nebo soudem. Jestliže o zrušení rozhodne správní rada, tak k její povinnosti patří oznámit toto rozhodnutí zakladatelům, a to nejméně dva měsíce před zánikem společnosti. Pokud tak neučiní, není rozhodnutí právoplatné. Zakladatel může toho rozhodnutí zrušit či jej pozměnit ale tak, aby nedošlo k poškození chodu organizace, a tím k zajištění závazků organizace. Během likvidace dochází pouze k zpeněžení majetku, jež je nutný k uspokojení závazků OPS (§ 8 ZOPS).

Likvidační zůstatek je nabídnut obci, která ho může bezúplatně nabýt, jestliže se smluvně zaváže, že jej využije k obecně prospěšným službám. Celá částka propadne státu v případě, zda obec písemně do 30 dní od doručení nabídky nepotvrdí úmysl využít tohoto zůstatku. Pokud dojde k propadnutí částky státu, tak ten jej také musí využít k obecně prospěšné činnosti. Likvidátor se svou prací končí dnem podání návrhu na výmaz OPS z rejstříku rejstříkového soudu. Návrh musí být podán do lhůty 30 dnů od skončení likvidace a zánik společnosti se datuje ke dni výmazu OPS z veřejného rejstříku (§ 9 ZOPS).

Během zrušení organizace se setkáváme s termínem rozhodný den, jehož označení vzniklo na základě různých právních a účetních účinků právního a účetního dne přeměny OPS. Rozhodný den přeměny z účetního hlediska připadá na okamžik, kdy zanikající OPS neúčtuje sama za sebe. Z právního hlediska rozhodný den nastává tehdy, kdy se přeměna zapíše do sbírky listin (Dvořák, 2010).

Důvody k zrušení OPS jsou vymezeny v zákoně č. 248/1995 Sb., § 8 odst. 1:

- uplynutí doby, na kterou byla založena,
- dosažení účelu, pro který byla založena,

- dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o zrušení obecně prospěšné společnosti, vnitrostátní fúzí nebo rozdělením,
- dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení obecně prospěšné společnosti, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci,
- prohlášením konkursu na majetek společnosti.

2.3.5 OPS a zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

Od 1. 1. 2014 již nelze dle nového občanského zákoníku, dále jen NOZ, založit OPS a veškeré organizace založené po tomto datu se již neřídí zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, nýbrž zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem. Pojem „obecně prospěšná společnost“ občanský zákoník ruší a místo něj zavádí novou právní formu „ústav“. OPS založené ještě před začátkem roku 2014, jak již bylo zmíněno, dostaly tříletou lhůtu na to, aby promyslely své další kroky. Měly možnost setrvat v dosavadní právní formě OPS a nadále se řídit zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, nebo se transformovat na jinou právní formu, a to ústav, nadaci či nadační fond, které jsou dle NOZ nazývány jako fundace. NOZ fundaci definuje v § 303 jako *"právní osobu vytvořenou majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena."*

2.3.6 OPS a zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících PO a FO

1. ledna 2014 vešel v platnost nový zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, který je dle § 1 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb. definován: *„Veřejnými rejstříky právnických a fyzických osob podle tohoto zákona (dále jen „veřejný rejstřík“) se rozumí spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností.“*

Do veřejného rejstříku se zapisují zákonem stanovené údaje jak o PO, tak i FO. Veřejný rejstřík představuje informační systém veřejné správy vedený v elektronické podobě u rejstříkového soudu. Rejstříkový soud zveřejňuje zápisy (změnu, výmaz) do veřejného rejstříku, jakož i uložení listin, včetně listin v elektronické podobě do sbírky listin. Způsob a rozsah zveřejňování všech zápisů do rejstříků stanovuje svým nařízením vláda ČR. (§ 1, 2 zákona č. 304/2013 Sb.).

K samotnému zápisu do veřejného rejstříku nebo k rozhodnutí o návrhu k zapsání dochází až po náležitém přezkoumání rejstříkovým soudem. Oznámit zveřejnění musí soud nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne zápisu. Jestliže dojde k překročení pětidenní lhůty, bere se podaný návrh na zápis za automaticky přijatý, a to v den následující po uplynutí doby určené k přehodnocení návrhu. Rejstříkový soud vyrozumí všechny účastníky řízení o zápisu zasláním výpisu z veřejného rejstříku, jež tento zápis obsahuje. Dále vyrozumí i jiné osoby, jež se zapisují dle jiného zákona v rámci zápisu zapsané osoby. Lhůta pro odeslání je nejpozději do 3 dnů od zápisu (§ 96, 98, 102 zákona č. 304/2013 Sb.).

OPS je ze zákona povinna zveřejňovat svou výroční zprávu spolu s účetní závěrkou, popřípadě s výrokem auditora v listinách uložených ve veřejném rejstříku, a to ve formě a v termínu, které ji stanovuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech.

OPS se zapisují přímo do rejstříku obecně prospěšných společností, který upravuje § 52–54 zákona č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících PO a FO. Veškeré náležitosti, které musí organizace zapsat do rejstříku OPS jsou uvedeny v § 25 tohoto zákona, patří mezi ně například datum vzniku, právní forma, jméno a sídlo organizace nebo informace o orgánech organizace a další

2.3.7 Účetní problematika a OPS

Neziskové organizace jsou obecně definovány jako právnické osoby, jež jsou dle zákona o účetnictví považovány za účetní jednotky, tudíž musí vést účetnictví v rozsahu, který jim stanoví zákon. Účetnictví nestátních neziskových organizací je upraveny těmito předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

- vyhláška č. 325/2015 Sb., vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví,
- České účetní standardy č. 401–414.

Pro všechny účetní jednotky včetně obecně prospěšné společnosti platí jednotné vymezení předmětu účetnictví. Účetnictví zachycuje stav a pohyb majetku a jiných aktiv, závazků spolu s dluhy a jinými pasivy, dále náklady či výnosy a výsledek hospodaření. (§ 2 zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví)

OPS může kromě obecně prospěšných služeb, kvůli kterým byla založena, vykovávat i jiné činnosti (doplňkové) ale jen za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo efektivnějšího využití prostředků OPS a zároveň tím nedojde k ohrožení kvality, rozsahu a dostupnosti jejich služeb. OPS je povinna ve svém účetnictví oddělovat náklady a výnosy spojené s doplňkovou činností a náklady a výnosy týkající se obecně prospěšných služeb a také náklady a výnosy nepatřící ani do jedné skupiny ale spojené se správou OPS. (zákon č.248/1995 Sb., OPS § 17, 10)

Účetní jednotky jsou dle § 9 ZoÚ oprávněné vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Dále jsou povinny sestavovat řádnou případně i mimořádnou účetní závěrku a dle § 6 a § 18 ZoÚ musí obsahovat rozvahu, výkaz zisků a ztráty a přílohu, ve které jsou doplňkové informace např. o jejich použitých účetních metodách, způsobech oceňování atd. Účetní jednotky mají povinnost auditu, dle § 20 ZoÚ, jestliže se jedná o velkou a střední účetní jednotku. Malé účetní jednotky podléhají auditu, pokud jsou akciovou společností či svěřeneckým fondem dle občanského zákoníku a k rozvahovému dni účetního období, pro které se účetní závěrka sestavuje překročily nebo už dosáhly alespoň jednu z uvedených kritérií:

- 1) aktiva celkem vyšší než 40 000 000 Kč,
- 2) úhrn čistého ročního obrátu větší než 80 000 000 Kč a
- 3) průměrný počet zaměstnanců překročil za účetní období 50.

Ostatní malé účetní jednotky, jsou povinny mít ověřenou účetní závěrku auditorem, pokud k rozvahovému dni, za něž se ověřuje účetní závěrka, překročily nebo již dosáhly minimálně dvou výše uvedených kritérií.

OPS má povinnost dle § 19 ZOPS mít ověřenou účetní závěrku auditorem v případě, jestliže je příjemcem dotací či jiných příjmů ze státního rozpočtu nebo rozpočtu obce, územních orgánů či státních fondů a zároveň celkový objem těchto daných příjmů a dotací překročí v účetním období hranici jednoho milionu Kč. Dalším kritériem pro ověření účetní závěrky auditorem je výše čistého obrátu OPS. Pokud během účetního období, za které je sestavována účetní závěrka, její výše překročí 10 milionů Kč stává se organizace také povinnou kontrolovat svou účetní závěrku auditorem.

Podle § 21 ZOPS obsahuje výroční zpráva OPS informace jak finančního, tak i nefinančního charakteru o činnostech, výkonnosti a hospodářském postavení organizace. Správní rada určuje termín zpracování a uveřejnění účetní závěrky a dle § 20 ZOPS tak musí být provedeno nejpozději do 6 měsíců po ukončení účetního období, ke kterému se výroční zpráva sestavuje. Poté OPS uveřejňuje svou výroční zprávu do sbírky listin uložené ve veřejném rejstříku nejpozději do 30 dnů od jejího schválení správní radou. Výroční zpráva musí být ověřena auditorem ve stejných případech, jak tomu bylo u účetní závěrky. Lhůty pro uveřejnění výroční zprávy se liší dle jednotlivých zákonů.

2.3.8 Daňová problematika a OPS

Obecně prospěšná společnost patří mezi veřejně prospěšné poplatníky dle § 17a ZDP, *„veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.“*

Předmět daně veřejně prospěšného poplatníka je vymezen v § 18a odst. 2 ZDP, jde zejména o příjem z reklam, nájmu s výjimkou nájmu státního majetku a příjem v podobě úroků. Příjmy, které nejsou předmětem daně jsou například příjmy z prodeje a nájmu státního majetku, příjmy z nepodnikatelské činnosti, jestliže výdaje vynaložené dle tohoto zákona v souvislosti s uskutečněním této činnosti jsou vyšší dále pak dotace, podpora nebo příspěvek, které pochází z veřejných rozpočtů a další dle § 18a odst. 1 ZDP.

Neziskové organizace jsou plátcí a poplatníci všech daní. Rozdílem mezi běžnými a veřejně prospěšnými poplatníky se nachází v omezeném daňovém režimu. Veřejně prospěšné organizace mají různá zvýhodnění formou úlev, osvobození či výjimek ve zdanění.

Pokud se jedná o zdaňování neziskových organizací, tak jsou všechny povinny se řídit zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, který definuje neziskové organizace jako veřejně prospěšného poplatníka vykonávajícího činnost, již nepovažuje za podnikání. Zákon stanovuje, co je a není předmětem daně neziskových organizací, vytyčuje příjmy od daně osvobozené a stanovuje postup pro výpočet základu daně společně s položkami, které ho snižují.

OPS si mohou svůj základ daně snížit dle § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o 30 % avšak maximálně ve výši 1 milionu Kč. K snížení základu daně může dojít tímto způsobem, jestliže veškeré získané prostředky použije na pokrytí nákladů souvisejících s činností, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to ve třech po sobě jdoucích zdaňovacích obdobích. Pokud hodnota 30 % ze základu daně nepřesahuje částku 300 000 Kč, tak si OPS může odečíst částku 300 000 Kč ale maximálně však do výše základu daně. Soukromá vysoká škola, která je OPS, si také může svůj základ daně snížit o 30 %, maximálně však o 3 000 000 Kč, jestliže získané prostředky využije v následujícím zdaňovacím období k uspokojení nákladů na vzdělání, výzkum, vývoj nebo umělecké a vědecké činnosti. Jestliže základ daně snížený o 30 % činí méně než 1 000 000 Kč, může si OPS odečíst částku 1 000 000 Kč ale nejvýše do výše základu daně (§ 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších přepisů).

Dle § 34 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších přepisů si OPS nesmí od základu daně odečíst ztrátu z minulých let. Vzniklá ztráta se pak hradí z fondů OPS.

2.3.9 Komparace OPS a ústavu

Ústav je právnickou osobou fundačního typu a upravuje je ho zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. „Ústav je právnická osoba ustanovená za účelem provozování činností užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek stanovených.“ (§ 402 NOZ) Porovnání právní úpravy OPS a ústavu obsahuje Tab. 2.1 Komparace OPS a Ústavu.

Tab. 2.1 Komparace OPS a Ústavu

OPS X Ústav	
OPS poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek	ústav je právnická osoba ustavená za účelem provozování činností užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených
vznik – den zápisu do rejstříku OPS zánik – den výmazu z rejstříku OPS	vznik – den zápisu do VR zánik – den výmazu z VR
OPS může vykonávat doplňkovou činnost	ústav může provozovat jinou vedlejší činnost
výsledek hospodaření nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů orgánů nebo zaměstnanců	zisk se může použít k podpoře hlavní činnosti a k úhradě nákladů na správu ústavu
audit – účetní závěrka OPS podléhá auditu, jestliže <ul style="list-style-type: none"> ▪ roční přijaté dotace jsou vyšší než 1 mil. Kč nebo ▪ výše čistého obratu překročila 10 mil. Kč 	audit – účetní závěrka a výroční zpráva podléhá ověření auditorem jestliže: <ul style="list-style-type: none"> ▪ to ukládá statut nebo zakladatelské právní jednání nebo ▪ výše čistého obratu překročí 10 mil. Kč (chybí slovo ročního)
výroční zpráva – veřejně přístupná + uložení ve sbírce listin	výroční zpráva se zveřejňuje uložením ve sbírce listin
likvidační zůstatek přechází na: <ul style="list-style-type: none"> ▪ jinou OPS ▪ obec ▪ kraj ▪ stát ▪ více zakladatelů-podíly ▪ úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových 	likvidace probíhá podle obecných ustanovení (§ 187 - § 209 + § 418 přiměřeně se použijí ustanovení pro nadaci)

Zdroj: zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, Zákon č. 89/2012 Sb.

Zákon občanský zákoník

Právní úprava OPS a ústavu se moc neliší, největší rozdíl je v likvidačním zůstatku. Likvidační zůstatek OPS přechází dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, na přesně vymezené instituce, zatím co u ústavu nikoliv.

2.4 KLUB KULTURY, o.p.s.

Pro diplomovou práci byla vybraná konkrétní obecně prospěšná společnost, a to KLUB KULTURY o.p.s. Veškeré informace o vybrané OPS jsou čerpány z veřejně přístupných výročních zpráv a internetového zdroje spravovaného samotnou společností.¹

Obecně prospěšná společnost KLUB KULTURY o.p.s. byla založena dne 8. října 1998 zapsáním do rejstříku obecně prospěšných společností za účelem poskytovat kulturní a sociální služby. K předmětu činnosti patří především propagace filmových debutů české, polské i slovenské tvorby. KLUB KULTURY o.p.s. je nestátní nezisková organizace, která má své pole působnosti v Moravskoslezském kraji, konkrétně v Třinci a řídí se zákonem č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech.

2.4.1 Poskytované služby

Jak již jde vidět z předmětu činnosti OPS, tak k jejím hlavním a prvotním cílům patří především podpora české, polské a slovenské filmové nekomerční výroby. Organizace se tak snaží podpořit nové a neznámé umělce v jejich tvorbě a pomoci jim se zviditelnit a prosadit se v konkurenci.

K nabízeným službám patří dle výpisu z rejstříku obecně prospěšných společností například pořádání nekomerční projekce uměleckých filmů, dále také organizace a pořádání festivalů, seminářů, besed, koncertů a výstav, kde k této projekci dochází. Organizace je také distributorem a propagátorem českých, polských a slovenských filmů v původním znění, a to na území České republiky, Slovenska a Polska. Snaží se tak dostat do povědomí lidí tuzemskou ale také zahraniční tvorbu nekomerčních umělců, kteří jinak nemají velkou šanci, aby si jich lidé všimli. Mezi další prospěšné služby patří příprava a organizování turistických tras a turistických akcí, všeobecné kulturní vzdělávání mládeže, poradenská činnost v oblasti

¹ <http://filmovebabileto.cz/cz>

společenských věd a rozvoje osobnosti. Pořádá také odborné kurzy, školení a vzdělávací akce včetně lektorské činnosti. Z toho je zřejmé, že se organizace nezajímá výlučně a jen o neznámé autory ale také o diváky, které se snaží vzdělávat a motivovat k umělecké tvorbě.

K cílovým skupinám organizace patří velká škála lidí, protože podporuje umělce všech odvětví. Na festivalech a různých akcích si na své přijdou všichni milovníci filmů, jelikož se promítají veškeré žánry od romantických komedií přes dobrodružné romány až k vážné tvorbě či hororům.

2.4.2 Filmové Babí léto

K nejvýznamnější akci této organizace patří každoroční festival Filmové Babí léto, který se začal pořádat v roce 1993 prostřednictvím Sdružení polské mládeže a Kongresu Poláků v České republice. Tehdy šlo o jakousi nesoutěžní přehlídku polských filmů, která se začala s velkou dynamikou rozvíjet. Již v druhém ročníku se divákům vedle polské tvorby představila i ta česká a v dalším roce přibyla slovenská. Poté se filmové Babí léto stalo festivalem s ustálenou dramaturgií rozdělující prezentované české, polské a slovenské snímky do tří okruhů. V prvním kruhu pořadatelé sahají do tzv. zlatého fondu všech zúčastněných kinematografií a publiku představují retrospektivu významných a časem prověřených filmových režisérů. V minulých ročnících byla promítána díla tvůrců jako jsou Jiří Krejčík (Vyšší princip, Svatba jako řemen, Dárek), Jan Němec, Jerzy Kawalerowicz, Dušek Hanák a mnoho dalších. Velká řada z nich se akcí i osobně účastnila. Druhá část představuje soutěž režisérských debutů. A v posledním okruhu mohou diváci shlédnout to nejlepší, co bylo v posledním roce v zúčastněných kinematografiích natočeno.

V minulosti se festival pořádal v Těrlicku a pravidelně se zde sjížděli autoři, producenti i herci jednotlivých snímků, kteří se po skončení promítání účastnili besed s publikem. Filmy hodnotí sedmičlenná porota, která se skládá z řad filmových kritiků, novinářů a filmových klubů jak z tuzemska, tak i zahraničí. Cílem poroty je udělit cenu, která je financována rovným dílem českým, slovenským a polským ministerstvem kultury za nejlepší režijní debut. Cena je udělována rovněž publikem a od roku 2002 financuje cenu také Mezinárodní visegrádský fond.

Od roku 2005 se festival uskutečňuje v hutnickém městě na úpatí Beskyd, v Třinci. Důvodem byl modernější kinosál s kapacitou skoro 400 míst, výhodou je také blízkost kulturního domu a hotelu. V dalších letech se Filmové léto rozšířilo z Třince do kin v Cieszynie, Českém Těšíně a Bystřici. Dnes je centrem dění především bystřické kino a část projekce se koná v Třinci a Jablunkově.

Festival má osobní záštitu ministrů kultury České republiky, Slovenské republika i Polska a také tento rok mezi 4. a 8. říjnem proběhne již jeho 25. ročník.²

2.4.3 Organizační struktura společnosti

Organizace KLUB KULTURY, o.p.s. byla založena v roce 1998 a v čele organizace je již od samotného počátku ředitel, který jedná jménem organizace samostatně. Organizace byla registrována do obchodního rejstříku u krajského soudu v Ostravě v oddíle O, vložka 37, pod jménem KLUB KULTURY, o.p.s. se sídlem na ulici 1. máje 493, Třinec – Staré město. Organizace je založena na dobu neurčitou a má 6 zakladatelů, jejichž celková výše vkladů činí 204 000,- Kč. Stejně jako všechny nestátní neziskové organizace v České republice, tak i tato OPS musí ze zákona zřídit správní a dozorčí radu.

OPS je považována za mikro účetní jednotkou dle § 1b odst. 1 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, jelikož k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň dvě z níže uvedených kritérií:

- velikost aktiv nepřekračuje 9 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obrátu je menší než 18 000 0000 Kč a
- průměrný počet zaměstnanců za účetní období nepřekročil počet 10.

Organizace vede účetnictví v plném rozsahu a nepodléhá auditu. OPS je povinna sestavovat rozvahu a výkaz zisku a ztráty a podle § 18 odst. 2a ZoÚ nemusí mikro a malé účetní jednotky sestavovat výkaz cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Ředitel

Funkci statutárního orgánu v dané OPS zastupuje ředitel Mgr. Tadeusz Wantula, který řídí veškeré činnosti mimo těch, jež jsou zákonem či zakládací listinou svěřeny výlučně do kompetence správní rady organizace. Ředitel je odpovědný za správný chod OPS a efektivní

² <http://filmovebabileto.cz/cz>

realizaci rozhodnutí správní rady a spolu s předsedou plánuje její zasedání, kterých se sám účastní. Správní radě předkládá rozpočet ke schválení, dále také závěrečnou zprávu o minulém finančním období. Žádá o granty a dotace, jedná s třetími stranami a sponzory.

Správní rada

Správní rada představuje nejvyšší orgán organizace a byla jmenována jeho zakladatelem. Tvoří ji tři členové Jiří Labuda, Miloš Máca a Marek Siemienik. K činnostem správní rady organizace patří schvalování jejího rozpočtů, účetních uzávěrek, předmětu obecně prospěšných služeb a vedlejších činností a také rozhoduje o změnách, jež se těchto činností týkají. V pravomocích rady je i rozhodování o zrušení či přeměně OPS na jinou právní formu a další.

Dozorčí rada

Hlavním kontrolním orgánem organizace je dozorčí rada, která má stejně jako správní rada tři členy Renatu Huppert, Mariu Ciahotna a Janu Walicovou. K náplni práce dozorčí rady se řadí kontrola účetních uzávěrek a výročních zpráv, dohled nad činnostmi organizace v rámci, kterých je oprávněna nahlížet do účetních knih a jiných dokumentů, které pro svou kontrolu potřebuje. V kompetencích dozorčí rady je také možnost obrátit se na správní radu s návrhem na odvolání ředitele organizace nebo oprávnění požádat jejího předsedu o mimořádné zasedání správní rady. Minimálně jednou ročně musí předložit správní radě, řediteli a zakladatelům organizace zprávu, ve které budou uvedeny veškeré výsledky její kontrolní činnosti.

3 Finanční analýza a financování nestátních neziskových organizací

3.1 Úloha a cíl analýzy

Finanční analýza primárně slouží ke komplexnímu zhodnocení finančního zdraví organizace. Napomáhá ke zjištění, zda je organizace dostatečně zisková, má vhodnou kapitálovou strukturu, zda efektivně využívá svá aktiva, jestli je schopna včas splácet své závazky a celou řadu dalších důležitých skutečností.

Finanční analýza je nedílná součást finančního řízení podniku. Jedná se o proces hodnocení, výběru a interpretací dat získaných z finančního účetnictví společně s dalšími relevantními informacemi s cílem posoudit současnou finanční situaci organizace a rovněž odhadnout možné změny ve vývoji stávajících trendů, na které může organizace reagovat prostřednictvím vhodných opatření.

Znalost finanční situace podniku umožňuje manažerům dělat správná rozhodnutí při získávání finančních zdrojů, stanovení optimální finanční struktury při rozdělení volných peněžních prostředků, dále při poskytování peněžních úvěrů, rozdělování zisku a podobně. Znalost finančního postavení je velice důležitá jak v souvislosti s minulostí, tak, a to především pro odhad a prognózování budoucího vývoje. Nedokážeme si představit kvalitního manažera, který nemá ani potuchy o tom, jak rentabilní podnik je, jaká je průměrná doba pohledávek nebo jaká je velikost tržeb. Analýza je nedílnou součástí finančního řízení, protože představuje zpětnou vazbu o tom, kam podnik v jednotlivých oblastech došel, do jaké míry se mu jeho předpoklady podařilo splnit a kde naopak selhal nebo došel k situaci, kterou ani nepředvídal (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017).

Za cíl finanční analýzy se obvykle považuje:

- posouzení finančního zdraví podniku
finanční zdraví = rentabilita + likvidita,
- rozpoznání silných a slabých stránek podniku,
- rozbor finanční situace podniku, odvětví,

- identifikace finanční tísně podniku, jde o situaci, ve které má podnik značné problémy s likviditou, které lze řešit pouze podstatnými změnami (Kalouda, 2017).

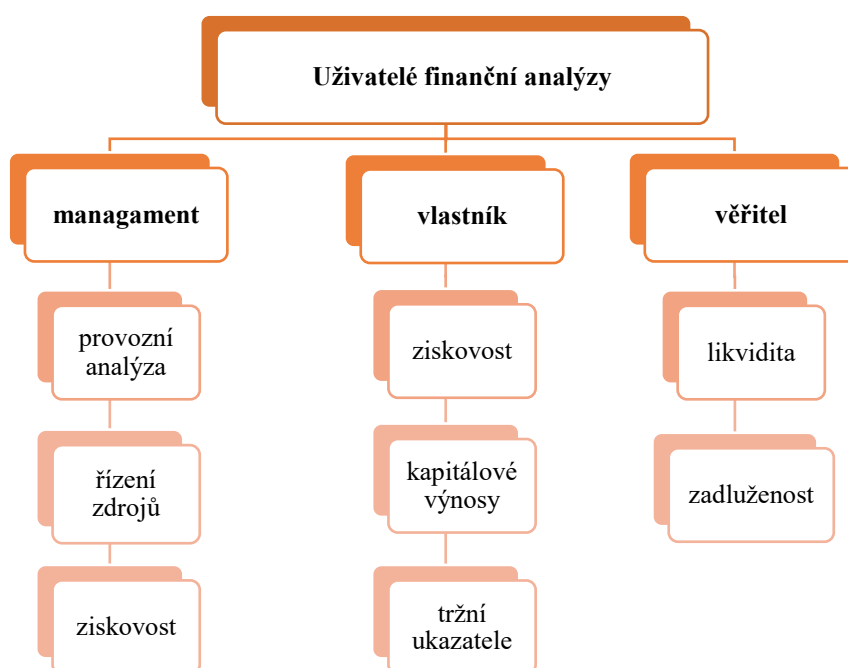
3.2 Uživatelé finanční analýzy

Výsledky finanční analýzy slouží nejen pro vlastní potřebu podniku ale také pro uživatele, kteří nejsou přímo součástí podniku, ale jsou s ní spjati z mnoha důvodů-finančně, hospodářsky, obchodně apod. Tedy informace o finanční situaci podniku jsou předmětem zájmu velkého množství různých subjektů, od čehož se odvíjí i velké množství rozličných pojetí a přístupů finanční analýzy. Jednotlivé skupiny uživatelů mají své specifické zájmy, budou se tedy lišit i ve vymezení úkolů a účelu finanční analýzy a také ve volbě správné metody a ukazatelů (Kubíčková, Jindřichovská, 2015).

Jedná se především o management, vlastníky, věřitele, banky a další externí uživatele. Dodavatele bude primárně zajímat schopnost podniku platit své závazky včas a také, jaká je možnost budoucích obchodních kontraktů. O kvalitu a dochvilnost dodávek se budou zajímat odběratelé, o stabilitu mezd a pracovních míst zase zaměstnanci. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017).

Pro manažery je analýza potřebná jak při krátkodobém, tak i dlouhodobém finančním řízení podniku. V krátkém časovém horizontu pozoruje především platební schopnost podniku, z hlediska provozní analýzy je zkoumána finanční nezávislost a struktura zdrojů ale také rentabilita, neboť management se za své jednání zodpovídá vlastníkům. Kromě těchto parametrů je pro manažery důležité sledovat také likviditu, jelikož tento ukazatel umožňuje rozhodování o realizaci obchodně-úvěrové politiky.

Graf 2.1 Uživatelé finanční analýzy

Zdroj: Růčková, P. Finanční analýza, 2011, vlastní zpracování

Vlastníci ale také investoři si pomocí analýzy ověřují, zda jsou prostředky, které investovali zhodnocovány a řádně využívány. Jde jim tedy především o návratnost jejich prostředků. Jejich hlavním cílem je maximalizace tržní hodnoty vlastního kapitálu, zajímá je vývoj tržních ukazatelů, ukazatelů ziskovosti a další (Růčková, 2011).

3.3 Informační zdroje

Zpracování finanční analýzy vyžaduje velké množství vstupních dat a informací, které čerpáme především z účetnictví a účetních výkazů, jež tvoří východisko pro kvalitní zpracování a dosažení relevantních výsledků. Při sestavení finanční analýzy je však důležité vycházet i z dalších, doplňkových zdrojů. Obecně lze tyto zdroje rozdělit do následujících kategorií: účetnictví, ostatní data podnikového informačního systému a externí data.

Základní zdroj dat představují účetní výkazy organizace:

- rozvaha,
- přehled o peněžních tocích (cash flow),
- výkaz zisku a ztráty,

- přehled o změnách vlastního kapitálu a
- příloha účetní závěrky.

Tento rozsah účetní závěrky však mají povinnost sestavovat jen některé účetní jednotky. Mezi účetní výkazy, jež jsou povinné pro všechny bez výjimky, patří pouze rozvaha a výkaz zisku a ztráty, které sestavuje i vybraná OPS KLUB KULTURY. Řadu cenných informací nalezneme i ve výroční zprávě, kterou mají navíc povinnost sestavovat účetní jednotky, které podléhají auditu. Účelem účetní závěrky je uceleně informovat o vývoji organizace a o její činnosti, a ve které můžeme kromě účetních výkazů nalézt i další doplňující informace v nich neuvedené (Kubíčková, Jindřichovská, 2015). Jestliže společnost nevydává výroční zprávu, je možné získat informace z účetní závěrky např. ve veřejném rejstříku na oficiálním serveru českého soudnictví Justice.cz³, který je spravován Ministerstvem spravedlnosti České republiky.

Při provádění finanční analýzy je však nezbytné vycházet i z dalších zdrojů. Získávat informace lze také ze zpráv samotného vrcholového vedení podniku, vedoucích pracovníků, z organizačních statistik produkce, poptávky, odbytu či zaměstnanosti dále také z oficiálních ekonomických statistik, z burzovního zpravodajství, z komentářů odborného tisku nebo prognóz. Mnoho informací o zahraničních organizacích lze čerpat z webových stránek⁴, někdy i zdarma, ale většinou je potřeba počítat s vysokými náklady za jejich služby.

Kvalita získaných informací má zásadní vliv na přesnost a vypovídací schopnost výsledků finanční analýzy, proto by přípravě a sběru dat měla být věnována patřičná pozornost (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017).

Dále budou v práci podrobněji charakterizovány základní výkazy finančního účetnictví, které jsou pro zpracování finanční analýzy nezbytné. Poté budou popsány jednotlivé metody a techniky finanční analýzy.

³ Justice.cz je informační portál veřejné správy, který obsahuje online veřejný obchodní rejstřík, jehož součástí jsou i účetní závěrky jednotlivých společností.

⁴ Např. Bloomberg.com: <http://www.bloomberg.com>, Corporate Information Research Site: <http://www.corporateinformation.com>, Stock Analysis on Net: <https://www.stock-analysis-on.net> (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, str. 18)

3.3.1 Rozvaha

Základním účetním výkazem každé organizace je rozvaha (balance), která zachycuje přehled o celkové finanční situaci k určitému časovému okamžiku, tedy jde o stavový výkaz. Může mít plný i zjednodušený rozsah. Poskytuje nám informace o majetkové a finanční struktuře podniku, kde majetková struktura představuje podrobnou strukturu aktiv podniku seřazených podle jednotlivých forem prostředků a finanční struktura nabízí informace o zdrojích krytí daného majetku uspořádaných podle původu těchto zdrojů.

Z uvedeného dvojediného nazírání na majetek je jasné, že veškerý majetek organizací musí být profinancován z určitého zdroje, pokaždé tedy musí být splněna bilanční rovnice:

AKTIVA = PASIVA.

a) Aktiva (majetková struktura podniku)

Základním hlediskem členění aktiv je především doba jejich upotřebitelnosti, popřípadě rychlost a obtížnost jejich transformace v peněžní prostředky (likvidnost), aby bylo možné uspokojit závazky.

Majetková struktura se skládá z těchto položek:

- A. Dlouhodobý majetek
- B. Krátkodobý majetek

b) Pasiva (Finanční struktura podniku)

Zdroje financování podniku jsou zachyceny v rozvaze na straně pasiv. Finanční struktura podniku znázorňuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého byla aktiva podniku financována. Pasiva se dělí na vlastní a cizí, a to na základě závazkového charakteru. Dále dle jejich původu je můžeme rozlišovat na interní a externí.

Finanční struktura se skládá z těchto položek:

- A. Vlastní zdroje
- B. Cizí zdroje

Obr. 3.1 Struktura rozvahy

ROZVAHA			
AKTIVA		PASIVA	
A.	Dlouhodobý majetek	A.	Vlastní zdroje
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.I.	Jmění
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.II.	Výsledek hospodaření
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek	B.	Cizí zdroje
A.IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku	B.I.	Rezervy
B.	Krátkodobý majetek	B.II.	Dlouhodobé závazky
B.I.	Zásoby	B.III.	Krátkodobé závazky
B.II.	Pohledávky	B.IV.	Jiná pasiva
B.III.	Krátkodobý finanční majetek		
B.IV.	Jiná aktiva		

Zdroj: Vyhláška 504/2002 Sb., vlastní zpracování

3.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Zachycuje tedy pohyb nákladů a výnosů, nikoliv příjmů a výdajů (cash flow). Výkaz slouží k vysvětlení procesu tvorby výsledku hospodaření a upřesňuje, jak se jednotlivé náklady a výnosy na tvorbě výsledku hospodaření běžného období podílely. Na rozdíl od rozvahy se data uvedená ve výkazu zisku a ztráty týkají určitého časového horizontu, nikoliv jediného okamžiku, jedná se tedy o výkaz tokový.

Při sestavování výkazu je nutné dodržovat následující principy:

- **akruální princip**, jedná se o věcnou a časovou souvislost. Náklady a výnosy by měly být účtovány do období, se kterým věcně a časově souvisí bez ohledu na to, kdy došlo k reálnému pohybu peněz.
- **princip věcné shody nákladů a výnosů**, k výnosům daného období musí být přiřazeny pouze náklady, které se těchto výnosů týkají.

Činnosti OPS se dle § 5a vyhlášky 504/2002 Sb., dělí na činnost hlavní a hospodářskou. Hlavní činnost představuje všechny činnosti, pro které byla účetní jednotka založena či zřízena zvláštními právními předpisy, zřizovací listinou nebo jiným dokumentem. Hospodářskou činností se rozumí činnost, jež je stanovena zvláštními právními předpisy nebo zřizovací listinou, statutem, zakládací listinou či zapsáním v příslušném rejstříku, především činnost doplňková, vedlejší, podnikatelská a jiná činnost.

Podle § 6 vyhlášky 504/2002 Sb., se ve výkazu zisku a ztráty uvádějí k rozvahovému dni konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů, které se dělí na hlavní a hospodářskou činnost. Výsledek hospodaření před i po zdanění se uvádí jednotlivě za hlavní a za hospodářskou činnost. Výsledek hospodaření za účetní jednotku jako celek se sumarizuje dohromady. Ve výkazu se neuvádí informace o minulém účetním období ani položky v nulové výši.

Obr. 3.2 Struktura výkazu zisku a ztráty

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	
A.	NÁKLADY
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby
A.II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace
A.III.	Osobní náklady
A.IV.	Daně a poplatky
A.V.	Ostatní náklady
A.VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek
A.VII.	Poskytnuté příspěvky
A.VIII.	Daně z příjmů
B.	VÝNOSY
B.I.	Provozní dotace
B.II.	Přijaté příspěvky
B.III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží
B.IV.	Ostatní výnosy
B.V.	Tržby z prodeje majetku
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním
D.	Výsledek hospodaření po zdanění

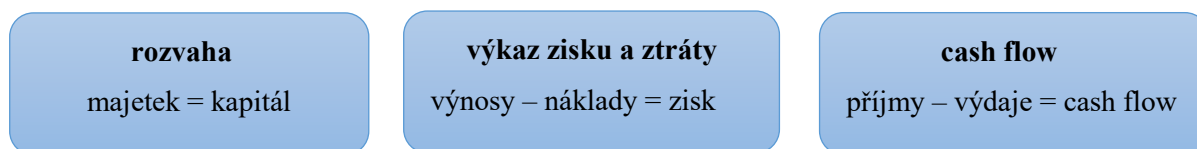
zdroj: Vyhláška 504/2002 Sb., vlastní zpracování

3.3.3 Přehled o peněžních tocích

Jelikož je vybraná OPS považována za mikro účetní jednotku, tak dle § 18 odst. 2a ZoÚ nemusí sestavovat výkaz cash flow ani přehled o změnách vlastního kapitálu.

Praxe finančního řízení a rozhodování podniku si ve vyspělých tržních ekonomikách vynutila informace nejen o majetku a jeho krytí, výnosech, nákladech a zisku, ale zajímá se také o peněžní příjmy a výdaje. Zatímco stav majetku a kapitálu k určitému okamžiku zachycuje rozvaha, přehled o peněžních tocích doplňuje tyto informace o faktory, které tento stav ovlivnily, tedy představuje skutečný pohyb peněžních prostředků za určité období, jde o tokový výkaz. Různé kategorie výnosů, nákladů a zisku zaznamenává v období jejich vzniku výkaz zisku a ztráty, a to bez ohledu na to, zda došlo ke skutečným reálným výdajům či příjmům. Dochází tedy k obsahovému a časovému nesouladu mezi výnosy a příjmy, náklady a výdaji, ziskem a stavem peněžních prostředků. Tento problém nám pomáhá odstranit právě přehled o peněžních tocích neboli cash flow. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Obr. 3.3 Charakteristika účetních výkazů

Zdroj: zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, s. 52, 2017, vlastní zpracování

Přehled o peněžních tocích sleduje změnu peněžních toků v průběhu účetního období. Peněžními toky se rozumí změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Peníze v hotovosti, ceniny, peněžní prostředky na bankovním účtu a peníze na cestě představují peněžní prostředky. Mezi peněžní ekvivalenty patří především krátkodobý likvidní majetek, který je možno obratně a snáz směnit za peněžní hotovost. Předpokladem peněžních ekvivalentů je stálost jejich hodnoty v čase. Podstatou výkazu cash flow je tedy sledování změny stavu peněžních prostředků, vysvětlování jejich přírůstků, úbytků a důvodů, proč k nim došlo. (Růčková, 2011)

Pro sestavení výkazu cash flow je možné využít jednu ze dvou základních metod – přímou či nepřímou. **Přímá metoda** je založena na principu rozdílu příjmů a výdajů. Jedná se tedy o totální bilanci příjmů a výdajů, kdy cash flow představuje jejich rozdíl. Nevýhodou metody je fakt, že nám nejsou patrné zdroje a užití peněžních prostředků.

Počáteční stav peněžních prostředků

+ příjmy za určité období	}	<i>CF celkem</i> <i>přímá metoda</i>
- výdaje za určité období		
= konečný stav peněžních prostředků		

(Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 54)

V praxi se nejčastěji využívá metody nepřímé, jelikož není tak zdlouhavá. **Nepřímá metoda** vychází z výsledku hospodaření zjištěného z účetnictví a spočívá v jeho transformaci na peněžní toky. Dále se upravuje o nepeněžní operace, změny majetku a zdrojů krytí na základě jednotlivých činností organizace.

Výkaz cash flow se nejčastěji dělí do tří oblastí:

- cash flow z provozní činnosti,
- cash flow z finanční činnosti,
- cash flow z investiční činnosti.

Nejdůležitější částí výkazu je část týkající se provozní činnosti, která nám umožňuje zjistit, do jaké míry odpovídá výsledek hospodaření za běžnou činnost vydělaným penězům. **Cash flow z provozní činnosti** obsahuje základní výdělečnou činnost organizace, která ovlivňuje tvorbu čistého zisku. Základní položkou pro výpočet cash flow je VH z běžného období, který je následně upraven o odpisy, jelikož se jedná o náklady nepřipadající výdajům. Z účetního hlediska jde o náklad snižující výsledek hospodaření nikoliv ovlivňující tok peněz, proto se odpisy k výsledku hospodaření přičítají. Pro změny v rozvaze platí, že přírůstek aktiv je spojen s úbytkem finančních prostředků, tedy dopad na cash flow je záporný, pokles aktiv se musí k výsledku hospodaření přičítat. Naopak co se týče pasiv, tak jejich nárůst je doprovázen zvýšením finančních prostředků, což značí kladný dopad na cash flow, naopak u poklesnutí jde o vliv záporný. Dále cash flow z provozní činnosti obsahuje čistý pracovní kapitál, jež obsahuje údaje o změně stavu pohledávek, zásob, krátkodobých závazků a časového rozlišení výnosů a nákladů.

Cash flow z investiční činnosti sleduje nejen výdaje vztahující se k pořízení investičního majetku a jejich strukturu, ale také rozsah příjmů z jeho prodeje. Zabývá se tedy investičními aktivitami organizace, to především pohybem stálých aktiv a transakcí na finančním a investičním trhu. K transakcím investičního trhu patří obchodování s dlouhodobým majetkem, zatímco na finančních trzích jde o nákup a prodej cenných papírů.

Poslední je **cash flow z finanční činnosti**, ve kterém se hodnotí vnější financování, především pohyb dlouhodobého kapitálu. Zachycuje splácení, popřípadě přijímání nových úvěrů, pohyb peněžních toků souvisejících s vlastním jménem nebo výplaty dividend. Obsahuje také veškeré finanční transakce mezi organizací a věřiteli, kteří organizaci mohou poskytovat krátkodobé nebo střednědobé půjčky a úvěry. (Růčková, 2011)

Obr. 3.3 Struktura cash flow nepřímou metodou

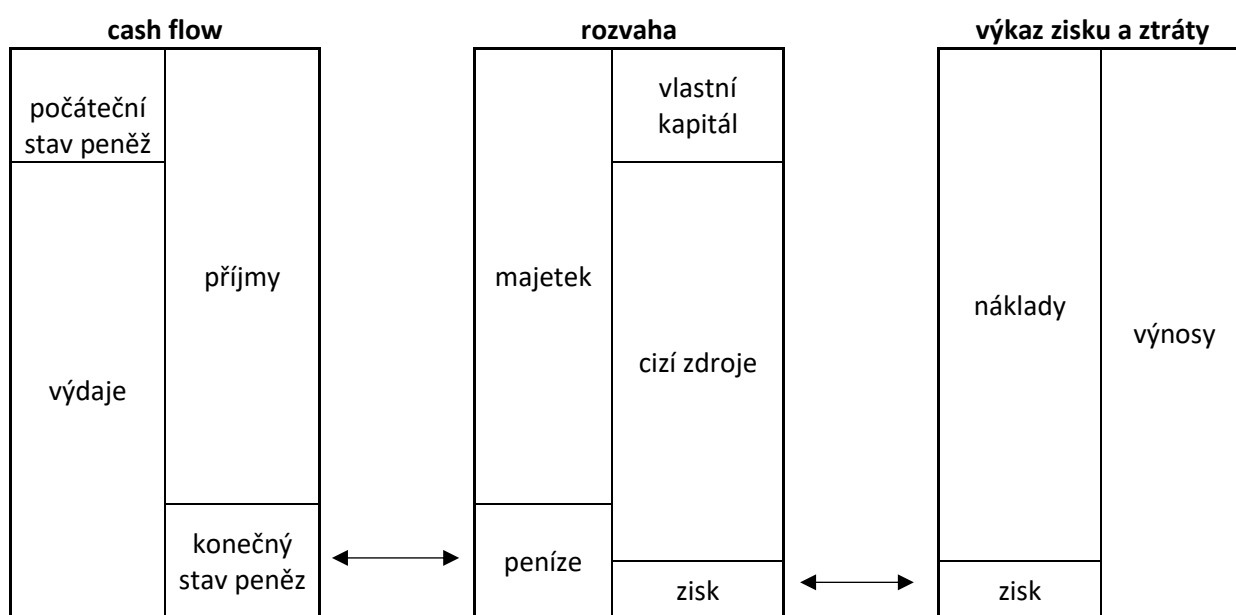
Symbol		Položka
EAT	+	Čistý zisk
ODP	+	Odpisy
Δ Rez	-	Změna rezerv
Δ Zas	-	Změna stavu zásob
Δ POHL	-	Změna stavu pohledávek
Δ KFM	-	Změna stavu krátkodobého finančního majetku
Δ KZAV	+	Změna stavu krátkodobých závazků
CF prov.	=	Cash flow z provozní činnosti
Δ DM	-	Změna stavu dlouhodobých aktiv
CF inv.	=	Cash flow z investiční činnosti
Δ ZK	+	Změna stavu základního kapitálu
Δ KF	+	Změna stavu kapitálových fondů
Δ FzZ	+	Změna stavu fondů ze zisku
VHML	+	Změna stavu výsledku hospodaření z minulých let
Δ DZAV	+	Změna stavu dlouhodobých závazků
CF fin.	=	Cash flow z finanční činnosti
CF celkem	=	Cash flow celkem

zdroj: vlastní zpracování

3.3.4 Vzájemná provázanost a souvztažnost mezi výkazy

V předcházející části byly popsány jednotlivé výkazy zvlášť. Mezi výkazy však existují vazby, které znázorňuje obrázek 3.4 *Provázanost účetních výkazů*. Základem tohoto systému je rozvaha zobrazující majetkovou a finanční strukturu. Významným zdrojem financování je výsledek hospodaření za určité období, který se do rozvahy přenáší z výkazu zisku a ztráty. Pro majetkovou strukturu je důležité, jaký je stav finančních prostředků. Rozdíl mezi počátečním a konečným stavem peněžních prostředků se zachycuje v cash flow.

Obr. 3.4 Provázanost účetních výkazů

zdroj: vlastní zpracování

3.4 Srovnání výsledků finanční analýzy

Výsledkem finanční analýzy je jen pouhé číslo, které nám toho vlastně moc neříká. K zajištění vyšší vypovídací schopnosti ohledně finančního zdraví organizace je vhodné výstupy finanční analýzy srovnat v prostoru, čase, s plánem nebo vůči normě. První z možností je srovnání vůči normě, jejímž základem je porovnání výsledných hodnot s hodnotami doporučenými. Tato metoda je však v praxi nevhodná, jelikož nezohledňuje specifika jednotlivých organizací. Hodnoty ukazatelů mohou v jednotlivých odvětvích nabývat odlišných hodnot, aniž by to signalizovalo špatnou finanční situaci hodnocené organizace.

Dalším způsobem je mezipodnikové srovnání, tedy porovnání ukazatelů vybrané organizace s hodnotami stejných ukazatelů u konkurenčních organizací v rámci odvětví, ve kterém je organizace na základě klasifikace ekonomických činností zařazena, případně jej můžeme srovnat pouze s výsledky jednoho či více vybraných konkurentů. Základními podmínkami mezipodnikového srovnání jsou oborová a časová srovnatelnost.

Dále můžeme výsledky srovnat na základně stanoveného plánu, tak zjistíme, zda jsme se plánu přiblížili či nikoli. Posledním způsobem srovnání výsledků finančních analýz je čas. Tento způsob vychází z časové řady vybraných ukazatelů v rámci jedné organizaci. Finanční situaci tedy zjišťujeme zkoumáním vývoje konkrétních ukazatelů v několika po sobě jdoucích časových obdobích. Při srovnávání výsledků v čase je však důležité brát v potaz rozdílnost údajů uvedených v účetních výkazech v jednotlivých letech. K těmto rozdílům může dojít např. změnou způsobu oceňování, odepisování či zdanění (Dluhošová a kol., 2010).

3.5 Metody a techniky finanční analýzy

Ve finanční analýze se používá velké množství analýz, které závisí na určitých potřebách. Tyto potřeby mohou být ze strany interních nebo externích uživatelů, o kterých byla již řeč. Existuje také mnoho způsobů, jak takové analýzy provádět. Mohou být prováděny velmi podrobné či naopak komplexní analýzy při kterých lze použít různé formy nebo techniky zpracování.

Z metodologického hlediska je však důležité si uvědomit, že při realizaci finanční analýzy musíme brát ohled na vhodnou volbu metody. Každá použitá metoda by měla mít zpětnou vazbu na vytyčený cíl, který má splnit. Je všeobecně známo, že čím lepší výběr metody, tím spolehlivější závěry, nižší riziko a vyšší naděje na úspěch. Zpracování finanční analýzy je zdlouhavý proces, ke kterému potřebujeme nejen účetní výkazy, ale důležité jsou i zkušenosti analytiků. Analytici se řídí svým úsudkem, který se opírá o jejich zkušenosti, díky kterému jsou schopni sebekontroly toho, zda použitá metoda opravu odpovídá stanoveným cílům.

Nutno také podotknout, že metody využívané finanční analýzou nejsou nijak upraveny legislativou, právními předpisy nebo všeobecně přijímanými standardy. Z tohoto důvodu vznikají značné komplikace, jelikož dochází k rozporu v terminologii, postupech, výkladech, interpretacích a srovnávání výsledků. Pro větší srovnatelnost finančních analýz byly vyvinuty analytické postupy, které především usilují o to, aby informace určené pro manažery společnosti nebo externí uživatele zobrazovaly věrný a poctivý obraz majetkové, důchodové a finanční situace (Růčková, 2011).

Metody finanční analýzy:

- 1) finanční analýza technická a fundamentální,
- 2) horizontální a vertikální analýza a
- 3) poměrová analýza.

3.5.1 Finanční a analýza technická a fundamentální

Dle využitých metod a zpracovaných dat se finanční analýza skládá ze dvou základních přístupů, a to je technický a fundamentální. Technický přístup uvažuje o organizaci jako o izolovaném systému, což proces analýzy usnadňuje ale může docházet ke vzniku pochybností o prezentování získaných výsledků. Tento přístup využívá především ekonomická data neboli data tvrdé povahy.

Fundamentální analýza klade vysoké nároky na kvalifikaci analytika, což je v této metodě zásadní. Požadují se po něm teoretické a praktické znalosti na úrovni organizace, odvětví ale i dokonalá znalost makroekonomických souvislostí. Vstupní data jsou spíše kvalitativní údaje o samotné organizaci a jejím okolí, jedná se o informace týkající se trhu, konkurence, oboru, na kterém organizace působí a další. Patří zde také expertní soudy, což jsou odborné odhady. Nejlepší možností, jak dosáhnout maximální vypovídací schopnosti, je využít současně obě metody, jelikož se navzájem podporují (Kalouda, 2017).

3.5.2 Horizontální a vertikální analýza

Horizontální analýza, často nazývána analýzou trendů nebo analýzou řádků se zabývá změnami absolutních ukazatelů v čase. Výstupem je časový trend sledovaného ukazatele, který se využívá pro predikci jeho dalšího vývoje. Důležitá je zde dostatečně dlouhá znalost časové řady, ideálně tak 3 a více po sobě jdoucích let, neboť precizně vedené časové řady mohou předcházet nepřesnostem v interpretaci výsledku. Analytik by při hodnocení organizace měl brát na zřetel i prostředí, ve kterém organizace podniká, jelikož ji ovlivňují nejen interní ale i externí faktory. V horizontální analýze se sleduje absolutní výše změn a také procentní vyjádření k roku stanovenému za rok výchozí.

Vertikální analýza zabývající se strukturou zvolených ukazatelů se často označuje i za analýzu komponent. Analýza je založena na porovnávání jednotlivých položek účetních výkazů k celkové sumě aktiv a pasiv, jestliže jde o rozvahu, nebo například velikostí tržeb u výkazu zisku a ztráty. Srovnání výsledků z různých let bývá snazší, neboť není potřeba tyto výsledky upravovat o inflaci. Z tohoto důvodu dochází k ulehčení komparace analyzovaného podniku s jinými podniky působícími ve stejném odvětví (Růčková, 2011).

3.5.3 Poměrová analýza

Kromě vertikální a horizontální analýzy, jež vychází z absolutních vstupních dat, jsou důležitou součástí finanční analýzy také poměroví ukazatelé. Díky své časové nenáročnosti a relativně snadnému přístupu k základním finančním informacím jde o nejčastěji využívanou metodu hodnocení finanční stability a výkonnosti organizace. Základním principem této analýzy je uvést do poměru jednu či více položek z účetních výkazů k jiné položce nebo jejich skupině. Dochází tak k zvýšení vypovídací schopnosti dat uvedených v účetních výkazech, jelikož umožňuje zkoumat příčinné souvislosti, které spolu v minulosti jen zdánlivě souvisely. Klíčovým aspektem poměrové analýzy je správná interpretace ukazatelů.

Ukazatelé poměrové analýzy jsou často uspořádány do soustav, které lze rozdělit na paralelní a pyramidové podle způsobu jejich konstrukce, a to za účelem komplexního zhodnocení finanční situace podniku. Paralelní soustava funguje na principu analýzy skupin

vybraných ukazatelů sdružených dle příbuznosti a hodnotí souvislosti mezi nimi navzájem. Pyramidová soustava je dána rozkladem vrcholového ukazatele na ukazatele dílčí prostřednictvím multiplikativních nebo aditivních vazeb tak, aby bylo možné zhodnotit působení jednotlivých dílčích ukazatelů na ukazatel vrcholový (Kubíčková, Jindřichovská, 2015).

Poměroví ukazatelé se nejčastěji člení do několika skupin podle oblasti finančního zdraví organizace, kterých se týkají, a to na:

- ukazatele aktivity,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele zadluženosti neboli finanční stability a
- ukazatele rentability.

3.5.3.1 Ukazatele aktivity

Aktiva v organizaci zastávají důležitou roli při dosahování výkonů a zhodnocování vloženého kapitálu. Procesy probíhající v organizaci spočívají v postupné transformaci forem jednotlivých aktiv a dokončením každého koloběhu roste zisk organizace. Zásadním faktorem vhodným ke sledování je doba vázanosti a objem kapitálu u každé z formy aktiv.

Ukazatelé aktivity sledují schopnost organizace využívat investované finanční prostředky. Nejčastěji vyjadřují počet nebo dobu obrátek jednotlivých položek zdrojů či aktiv. Počet obrátek (rychlost obratu) - jde o to kolikrát za určité období dojde k přeměně aktiv na peněžní prostředky, naopak doba obrátek (doba obratu) – jak dlouho trvá, než dojde k přeměně aktiva ve finanční prostředky (Růčková, 2011).

Obrat celkových aktiv

Obrátka aktiv, respektive vázanost celkových aktiv udává, jak intenzivně je využíván celkový majetek organizace. Čím vyšší hodnota ukazatele, tím organizace efektivněji využívá majetek. Sleduje počet obrátů majetku za rok a lze ji použít pro mezipodnikové srovnání.

$$\text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (4.1)$$

Doba obratu celkových aktiv

Jde o inverzní ukazatel obratu celkových aktiv vyjádřených ve dnech. Zachycuje, kolik dní je potřeba k obratu celkových aktiv v závislosti na tržby. Je-li doba obratu co nejkratší, signalizuje to dobře využitě prostředky.

$$\text{doba obratu celkových aktiv} = \frac{\text{celková aktiva} \times 360}{\text{tržby}} \quad (4.2)$$

Obrat zásob

Ukazatel vyjadřuje, kolikrát se zásoby přemění v další formy oběžného majetku, než dojde k jejich prodeji formou hotových výrobků. Zhodnocuje efektivnost využití zásob v organizaci. Větší obrat znamená kladné hodnocení, protože v nadbytečných zásobách je vázán kapitál zcela zbytečně, jelikož nenese výnos. Důležité je znát příčiny vysoké hodnoty ukazatele, neboť ne vždy to znamená správný výsledek. Někdy může vyšší obrat znamenat i nedostatečný objem zásoby, důvodem může být nedostatek materiálu. Tato situace vede k ohrožení plynulosti výroby a poté k možnému neuspokojení zákazníků.

$$\text{obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad (4.3)$$

Doba obratu zásob

Jde o průměrný počet dní, po který je kapitál vázán v zásobách. Jedná se o důležitý ukazatel v oblasti řízení zásob. Zpracovává se pro jednotlivé druhy zásob zvlášť a zároveň podává informace o jejich průměrném stavu. Obecně platí, že čím kratší doba obratu tím líp.

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby} \times 360}{\text{tržby}} \quad (4.4)$$

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek neboli průměrná doba splatnosti pohledávek udává dobu, za kterou jsou průměrně hrazeny faktury. Měří počet dnů, během kterých dojde k inkasu peněžních prostředků za tržby v podobě pohledávek za odběrateli. Vysoká hodnota ukazatele signalizuje špatnou schopnost odběratelů plnit své závazky včas. Čím je tedy tento ukazatel nižší, tím nižší je potřeba zdrojů organizace k financování těchto pohledávek. Je-li doba obratu pohledávek kratší, než tomu bývá zvykem, může dojít ke ztrátě konkurenční výhody, proto musíme prozkoumat zvyklosti v dané zemi či postavení organizace na trhu a přizpůsobit se jim. Doba splatnosti, která by byla považována za optimální by měla vycházet z obchodní politiky organizace.

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky} \times 360}{\text{tržby}} \quad (4.5)$$

Doba obratu závazků

Prostřednictvím tohoto ukazatele organizace zjišťuje, do jaké míry je schopna hradit své závazky. Tedy udává, kolik dní v průměru zůstávají závazky organizace neuhrzeny neboli posuzuje platební morálku. Ukazatel je důležitý především pro dodavatele, kteří se rozhodují o spolupráci s danou organizací prvně, a to především jde-li o hodnotnější zakázku. Ale také vedení organizace pečlivě sleduje, jak je organizace schopná dostát svým závazkům. Příliš dlouhá doba obratu může signalizovat špatnou platební schopnost naopak ani příliš krátká není optimální. Organizace by měla vhodně využít dobu splatnosti stanovenou dodavateli, neboť ve dnech, ve kterých jsou závazky stále neuhrzené, využívá organizace bezplatný obchodní úvěr.

$$\text{doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky} \times 360}{\text{tržby}} \quad (4.6)$$

Pravidlo solventnosti

Pravidlo udává, že doba obratu pohledávek za odběrateli by měla být v ideálním případě kratší než doba obratu závazků dané organizace. A to z toho důvodu, aby organizace měla dostatek finančních prostředků k úhradě svých závazků, a tím nebyla ohrožena jeho platební schopnost vůči dodavatelům (Růčková, 2011).

$$\text{doba obratu pohledávek} < \text{doba obratu závazků} \quad (4.7)$$

3.5.3.2 Ukazatelé likvidity

Jedna ze základních podmínek úspěšného a dlouhodobého působení organizace na trhu je její schopnost hradit své závazky. Likvidita je však vždy spojena s kompromisem, neboť se střetává s požadavkem organizace na rentabilitu. K získání požadované míry likvidity je naprosto nezbytné, aby dostatečná část prostředků měla podobu oběžných aktiv. Ideálně v té nejlikvidnější formě oběžného majetku jako je krátkodobý finanční majetek nebo krátkodobé pohledávky. Důležité je však myslet na to, že kapitál, jež je vázaný ve formě oběžného aktiva nemůže být využit k investicím, tudíž nepřináší organizaci další zisk, což zároveň znamená, že dochází k snížení rentability. Každá organizace by měla hledat střed, ideální míru, ve které stihne včas splácet závazky a zároveň efektivně hospodařit (Kalouda, 2017).

Mezi likviditou a solventností existuje přímá závislost, protože hlavní podmínkou solventnosti je likvidita. Likvidita je tedy podstatná z hlediska finanční rovnováhy organizace, neboť jen ta organizace, která je dostatečně likvidní, může dostát svých závazků. Ukazatelé likvidity rozlišujeme dle jejich stupně likvidity do 3 částí na okamžitou, pohotovou a běžnou (Růčková, 2011).

Okamžitá likvidita

Často bývá označována jako likvidita 1. stupně představující tu nejužší úroveň likvidity. Z krátkodobého hlediska jde o nejvýznamnějšího ukazatele, který se skládá jen z peněžních prostředků na běžném účtu a peněžních ekvivalentů v pokladně, tedy pouze z krátkodobého finančního majetku. Ukazatel představuje aktuální platební schopnost organizace a jeho vysoká hodnota je vnímána kladně.

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{pohotov\acute{e} platebn\acute{i} prost\acute{r}edky}}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}} \quad (4.8)$$

Pohotov\acute{a} likvidita

Neboli likvidita 2. stupně, která využívá ob\acute{e}žn\acute{a} aktiv očištěna o jejich nejméně likvidní část, zásoby. Ke zlepšení vypovídací schopnosti ukazatele je dobré upravit položky čitatele o nedobytné pohledávky a použít pouze pohledávky před datem splatnosti. Vyšší hodnota ukazatele se bude zamlouvat věřitelům, nebude však už tak příznivá pro akcionáře a vedení organizace.

$$\text{pohotov\acute{a} likvidita} = \frac{\text{ob\acute{e}žn\acute{a} aktiva} - \text{z\acute{a}soby}}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}} \quad (4.9)$$

Běžn\acute{a} likvidita

Jde o likviditu 3. stupně, často nazývanou také jako likviditu celkovou, která ukazuje kolikrát dokáží pokrýt ob\acute{e}žn\acute{a} aktiva běžné závazky organizace. Neboli vypovídá o tom, jak by organizace dokázala uspokojit všechny své věřitele, kdyby proměnil celou výši svého ob\acute{e}žného majetku na hotovost. Pro větší důvěryhodnost likvidity je důležitá především struktura ob\acute{e}žných aktiv, která není v rámci ukazatele zohledněna, neboť například neprodejné zásoby mohou vytvářet problém, jelikož jsou právě součástí celkových aktiv. Z tohoto důvodu je vhodnější použít ukazatel pohotov\acute{e} likvidity, který je již o vlivy zásob očištěn (Kalouda, 2017).

$$\text{běžn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{ob\acute{e}žn\acute{a} aktiva}}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}} \quad (4.10)$$

3.5.3.3 Ukazatel zadluženosti

Další skupinou poměrových ukazatelů jsou ukazatele zadluženosti, kteří napomáhají analyzovat další faktory vypovídající o finanční stabilitě a zdraví organizace. Popisují skladbu zdrojů využitých k financování neboli finanční strukturu organizace. Finanční stabilita se vyhodnocuje na základě vztahu aktiv a zdrojů jejich krytí neboli pasiv. Pojem zadluženost představuje fakt, že organizace k financování svých činností používá cizí zdroje, dluhy. V reálné ekonomice se nesetkáváme s tím, že by velké organizace financovaly svá aktiva pouze a jen ze svých zdrojů či naopak cizích. Využití pouze vlastního kapitálu s sebou přináší automatické snížení výnosnosti vloženého kapitálu, naopak při použití cizího kapitálu by podnik ztrácel svou nezávislost a docházelo by ke zvýšení rizika. Proto podstatou analýzy zadluženosti je nalézt optimální vztah mezi vlastním a cizím kapitálem. (Růčková, 2015)

Ukazatel celkové zadluženosti

Výpočet ukazatele celkové zadluženosti, nazývaný často také ukazatelem věřitelského rizika udává do vzájemného poměru celkovou hodnotu závazku a hodnotu celého majetku, vypovídá tedy o celkové zadluženosti organizace. Jednoduše řečeno představuje podíl věřitelů na celkovém kapitálu, kterým je majetek financován. Důležitou roli při posuzování tohoto ukazatele hraje i výnosnost vloženého kapitálu a jeho struktura. Nízká hodnota ukazatele, tedy nízká zadluženost, je dobrým signálem pro věřitele, ale v některých případech i pro akcionáře, a to tehdy, jestliže úroky placené věřitelům nepřekročí výši výnosnosti celkového kapitálu.

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková kapitál}} \quad (4.11)$$

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu

Jde o obdobný ukazatel, ukazatele celkové zadluženosti ale hodnotí pouze zadluženost vlastních zdrojů. Přestavuje podíl vlastního kapitálu na aktivech a kombinuje je. Při zadluženosti je velice důležitý přístup organizace k riziku. Přijatelná výše zadlužení závisí na fázi vývoje organizace. Obecně platí, že hodnota pohybující se nad 1 značí neschopnost podniku uspokojovat veškeré své dluhy vlastním kapitálem.

$$\text{zadluženost vlastního kapitálu} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (4.12)$$

Podíl vlastního kapitálu na aktivech

Jde o doplňkový ukazatel, ukazatele celkové zadluženosti, jejich součet se rovná 100 %, respektive jedné. Oba zmíněné ukazatele patří k nejčastěji využívaným ukazatelům analýzy finanční struktury organizace. Podíl vlastního kapitálu na aktivech představuje procento aktiv, jež je financováno z vlastních zdrojů. Hodnotí finanční samostatnost a schopnost organizace pokrýt vlastní majetek z vlastních zdrojů. Ukazatel má rostoucí trend tudíž čím vyšší je jeho hodnota, tím stabilnější je finanční situace ale příliš vysoká hodnota může ohrožovat výnosnost vloženého kapitálu.

$$\text{Podíl vlastního kapitálu na aktivech} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (4.13)$$

Finanční páka

Převrácená hodnota předešlého ukazatele definuje výpočet finanční páky, někdy nazývané jako majetkový koeficient. Jedná se o ukazatel využívaný především při detailnějších, podrobnějších analýzách. Vyšší hodnota ukazatele finanční páky signalizuje vyšší míru zadlužení, tedy její větší působí na rentabilitu vlastního kapitálu. Toto působení má pozitivní dopad jen tehdy, zda je rentabilita celkového kapitálu vyšší než náklady cizího kapitálu (Kubíčková, Jindřichovská, 2015).

$$\text{finanční páka} = \frac{\text{celková aktiva}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (4.14)$$

Ukazatel úrokového krytí

Pomocí ukazatele úrokového krytí získáváme informaci o tom, kolikrát jsou nákladové úroky kryty provozním ziskem, tedy kolikrát dojde k jejich zaplacení. Ukazatel má rostoucí trend, tudíž vyšší hodnota značí lepší finanční situaci. Pro výpočet se používá EBIT neboli provozní zisk (zisk před zdaněním a úroky). Je-li hodnota ukazatele rovna 1 (100 %) znamená to, že společnost dokáže vytvořit zisk, kterým je alespoň schopna pokrýt celkovou výši nákladových úroků. Ale zisk organizace po zaplacení úroků bude nulový, tudíž doporučená hodnota je vyšší než 1.

$$\text{úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} \quad (4.15)$$

Ukazatel úrokového zatížení

Jde o převrácenou hodnotu předechozího ukazatele. Vyjadřuje, jak velká část vytvořeného celkového zisku se odvádí v podobě úroků. Vzorec se používá především ve

spojitosti se zjišťováním rentability a výnosnosti organizace. Výsledná hodnota by neměla překročit 100 %. Jestliže hodnota překročí hranici 100 %, znamená to, že nákladové úroky převyšují vyprodukovaný provozní zisk. V opačném případě dlouhodobá nízká hodnota umožňuje organizaci vyšší podíl cizích zdrojů ve finanční struktuře (Kalouda, 2017).

$$\text{úrokové zatížení} = \frac{\text{nákladové úroky}}{EBIT} \quad (4.16)$$

3.5.3.4 Ukazatel Rentability

O úspěšnosti organizace lze velmi zjednodušeně usuzovat z jejího dosaženého zisku, ne vždy je však tento způsob zcela správný. Daleko důležitějším faktorem hodnocení je rentabilita, jelikož pomocí ní zjišťujeme schopnost organizace zhodnocovat vložené zdroje formou zisku. Ukazatel se tedy zabývá hodnocením výnosnosti neboli rentability kapitálu, který byl vložen do organizace a vypočítá se obecně jako poměr zisku (výstupu) k vloženému kapitálu (vstupu) (Kubíčková, Jindřichovská, 2015).

Důležité je brát ohled na to, o jaký druh vloženého kapitálu se jedná. Od toho se odvíjí i jeho rozdělení na ukazatele rentability aktiv, rentability vlastního kapitálu a rentability dlouhodobé investovaného kapitálu. Ukazatele jsou odlišné především v použití různých kategorií zisku při jeho výpočtu. Jde především o zisk před úroky a daněmi čili EBIT, zisk pouze před daněmi EBT, nebo je použit čistý zisk, který je očištěný o úroky a daně EAT. Tyto obměny se týkají nejen výstupů, ve kterém rozlišujeme jednotlivé kategorie zisku, ale také vstupů, kde se mění ku příkladu tržby, aktiva nebo vlastní kapitál.

Ukazatele rentability se řadí mezi tzv. mezivýkazové poměrové ukazatele, protože vychází z údajů ze dvou účetních výkazů. V rozvaze nalezneme informace o vloženém kapitálu a ve výkazu zisku a ztráty pak o velikosti zisku. Obecně platí, že rostoucí trend tohoto ukazatele je vnímán pozitivně (Růčková, 2015).

Rentability aktiv ROA

Hodnotí efektivnost organizace, její výdělečnou činnost nebo také produkční sílu. Při výpočtu využívá EBIT. Jde o zisk, který není ovlivněn změnami daňových sazeb a sazeb úrokových. Představuje poměr zisku a celkových aktiv, které byly investovány do organizace bez ohledu na zdroje financování. Výsledný efekt je dán čistým ziskem a zhodnocením

čistého kapitálu. (Dluhošová, 2010). O výsledky tohoto ukazatele má zájem především management organizace.

$$ROA = \frac{EBIT}{Aktiva} \quad (4.17)$$

Rentabilita vlastního kapitálu ROE

Dalším důležitým zástupcem poměrových ukazatelů je také ukazatel rentability vlastního kapitálu, který hodnotí, jaká je celková výnosnost vlastních zdrojů a do jaké míry se podílí na zisku. Hodnota ukazatele je především závislá na dvou faktorech, a to rentabilitě celkového kapitálu a úrokové míře cizího kapitálu a dále se požaduje jeho rostoucí trend. Rentabilita vlastního kapitálu zajímá primárně vlastníky organizace. ROE pracuje s čistým ziskem, jde o zisk očištěný o úroky a daně, ze kterého jsou vypláceny podíly na zisku vlastníkům.

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní kapitál} \quad (4.18)$$

Rentabilita investovaného kapitálu ROCE

Rentabilita investovaného kapitálu informuje o výnosnosti zdrojů vázaných v organizaci dlouhodobě tzn. po dobu delší než 1 rok. Používá se pro srovnání společnosti neboli pro mezipodnikové srovnání. Výše hodnoty ukazatele je zajímavá zejména pro investory a věřitele, jelikož vyjadřuje, kolik zisku před úroky a zdaněním byla organizace schopna vyprodukovat z jedné koruny kapitálu jimi investovaného.

$$ROCE = \frac{EBIT}{Vlastní kapitál + dlouhodobé cizí zdroje} \quad (4.19)$$

Rentability tržeb ROS

Zachycuje, kolik množství zisku připadá na jednu korunu tržeb. Tento ukazatel se obzvlášť používá při srovnání v čase a také u mezipodnikového srovnání. Ukazatele rentability tržeb často doprovází další ukazatel, a to **ukazatel rentability nákladů**, který udává, kolik korun organizace získá ze zisku, jestliže vloží jednu korunu celkových nákladů. Pokud je ukazatel vysoký, signalizuje to lépe zhodnoceny vložené náklady (Růčková, 2015).

$$ROS = \frac{EAT}{tržby} \quad (4.20)$$

$$Rentabilita nákladů = \frac{EAT}{vložené náklady} \quad (4.21)$$

3.6 Financování nestátní neziskových organizací

Základním předpokladem dlouhodobého fungování organizace je zabezpečení dostatečného množství finančních prostředků, především ve správné výši a struktuře. Nestátní neziskové organizace potřebují finanční zdroje na pokrytí nákladů zajišťujících chod organizace a na náklady vtahující se k jeho hlavní činnosti.

Nestátní neziskové organizace, dále už jen NNO, využívají více zdrojů financování, a to z důvodu finanční nezávislosti na jediném zdroji, brání se tak negativnímu dopadu při jeho selhání. Dalším z důvodů pro tzv. vícezdrojovost je fakt, že většina externích dárců neposkytuje prostředky ve výši, které by dokázaly hradit celkové náklady organizace. Proto jsou NNO nuceny hledat jiné zdroje financování, resp. vlastní zdroje.

Zdroje financování můžeme rozdělit podle několika kritérií:

- **dle charakteru zdrojů** - finanční zdroje neboli peněžní prostředky a nefinanční zdroje např. věcné dary, dobrovolnictví, informace,
- **dle geografického původu zdrojů** - domácí a zahraniční zdroje,
- **dle prostředků organizace** – interní (vlastní) zdroje a extérní (veřejné) zdroje,
- **dle způsobu nabytí** – přímé a nepřímé zdroje,
- **dle vlastnického typu zdrojů** – veřejné zdroje (státní správa, mezinárodní instituce) a soukromé zdroje (podnikatelé, nadace, individuální dárci). (Pelikánová, 2016)

3.6.1 Samofinancování

Pokud organizace vytváří příjmy z vlastní činnosti, jako je prodej vlastních výrobků, služeb nebo investování, jde o tzv. samofinancování. Samofinancování umožňuje organizaci zajistit další zdroj příjmů, a tak zabezpečit stabilitu a nezávislost organizace. Pojem nezávislost není chápána jen jako finanční, ale také nezávislost v oblasti rozhodování o směřování aktivit organizace. K finančním zdrojům patří i doplňková činnost, ve které mohou společnosti dosahovat zisk (Pelikánová, 2016).

3.6.2 Fundraising

Fundraising označuje termín pro aktivní činnost organizace zaměřenou na získávání vnějších zdrojů. S tímto termínem se setkáme jen v neziskovém sektoru a nikde jinde. Tento pojem se do češtiny moc nepřekládá, ale volný překlad by znamenal, že se jedná o činnosti vedoucí k zajištění financí a dalších prostředků potřebných pro chod organizace. Nejde jenom o získávání peněžních prostředků, ale také o dosažení důvěryhodnosti a tím zajištění stability a důvěryhodnosti organizace. Fundraising společně s PR, marketingem a lobbingem přímo ovlivňují značku, dobré jméno a image organizace a podílí se na kvalitě extérních a interních zdrojů. Existují různé formy jako:

- individuální fundraising – patří sem finanční prostředky jednotlivců jako jsou dary, veřejné sbírky, loterie, aukce nebo individuální dobrovolnictví či odkaz v závěti,
- firemní fundraising – jde o získávání prostředků od firem formou darů, reklam, propagace, zapůjčení techniky, prostor a pracovníků ale také slevy při nákupu a jiné výhody,
- fundraising od státních donátorů – patří zde získávání finančních prostředků z projektů státní správy a místní samosprávy,
- nadace a nadační fondy - jedná se o granty, dotace a nadační příspěvky,
- evropská unie – finanční prostředky získané formou zakázek a projektů evropské unie

Osoba zabývající se touto činností je nazývána jako fundraiser a bývá zaměstnancem organizace nebo externím pracovníkem. Interní fundraiser je zpravidla vedoucí pracovník organizace nebo projektový manažer naopak externí fundraiser pracovníkem organizace není ale podílí se na její činnosti a je zavázán k získávání finančních i nefinančních prostředků. Úkolem tohoto pracovníka je přesvědčit a získat si důvěru potencionálního dárce a obeznámit jej, že jeho dar bude využit pro plnění cílů a poslání organizace. Předpokladem je získání dlouhodobé spolupráce dárce a neziskové organizace. K základním metodám fundraisingu patří osobní kontakt, veřejná sbírka, inzerce nebo telefonická kampaň (Pelikánová, 2016).

3.6.2.1 Veřejné a zahraniční zdroje

Právní předpis upravující financování nestátních neziskových organizací je zákon č. 218/200 Sb., o rozpočtových pravidlech ve znění pozdějších předpisů. Zdroje poskytnuté z veřejných rozpočtů mají největší význam ve financování NNO.

Systém rozdělování financí vychází ze státní dotační politiky, kterou je možno charakterizovat jako centrálně řízenou politiku zaměřenou na podporu NO, a to dle předem stanovených pravidel. V současnosti dochází v oblasti financování NNO k decentralizaci poskytovaných dotací ze státního rozpočtu na rozpočty nižších samosprávných celků. Z veřejných rozpočtů mohou být poskytnuty tyto prostředky:

- dotace ze státního rozpočtu v pověření jednotlivých ministerstev poskytnuté dle schválených hlavních oblastí státní dotační politiky za daný rok
- dotace z krajských a místních rozpočtů podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- dotace a granty z mimorozpočtových fondů,
- veřejné zakázky, smlouvy o poskytování služeb.

Nestátní neziskové organizace často využívají i podpory ze zahraničních zdrojů. Česká republika se stala v roce 2004 součástí Evropské unie, a tak NNO mohou čerpat prostředky z unijních fondů. Jedná se především o zdroje ze strukturálních fondů EU a prostředky z komunitárních programů. Tyto fondy EU se považují za základní instrumenty sloužící k naplňování evropské hospodářské politiky a sociální soudržnosti. Z hlediska financování NNO jde o důležitý zdroj příjmů, ale NNO mohou požádat o dotaci jenom na neinvestiční záměry. Jde především o podporu v oblasti vzdělávání a rozvoje zaměstnanců, začlenění sociálně znevýhodněných skupin, poskytování sociálních služeb a další. Členské země získávají prostředky z EU na principu schválených operačních programů, jež se během každého programového období mění. K získání dotace je důležité vypracovat detailní projekt a přihlásit ho k určitému programu, který definuje, čeho má být během programového období dosaženo a na co tedy mají být finanční prostředky použity (Boukal, 2013).

3.6.2.2 Firemní a individuální dárcovství

K dalším významným externím zdrojům financování NO patří firmy nebo jednotlivci, kteří mohou figurovat jako sponzoři nebo jako dárci. Tento druh financování nabývá v posledních letech velkého významu.

Pro NO jsou firmy důležitým zdrojem podpory, a naopak pro firmy je v současnosti nezbytné v rámci budování dobrého jména a pověsti podporovat veřejně prospěšné aktivity. Firmy se díky podpoře NO zviditelňují a získávají si tak v očích veřejnosti i zaměstnanců status společensky odpovědné firmy, což představuje koncepci firmy, která je součástí její filantropie. Tuto firemní filantropii lze definovat jakou souhrn činností vedoucí k podpoře organizací, jedinců, skupin a dalších. Důležité je si uvědomovat, že firemní filantropie má za cíl pomáhat potřebným bez toho, aby za to očekávala zisk, nýbrž chce být společensky prospěšná a posilovat svou pověst a dobré jméno. Filantropii lze vykonávat prostřednictvím různých forem jako je dárcovství, nadace a nadační fondy, sbírky a další.

Tato specifická forma financování NNO je založena na vysoké míře soucítění a vybudování důvěrného a osobního vztahu mezi NNO a jejími dárci, protože právě důvěra v organizaci je důležitým motivem k jeho financování. Nejde sice většinou o tak velký objem poskytnutých finančních prostředků, jak tomu je u firemního dárcovství, ale i tento způsob podpory je pro NO velice důležitý. U některých NO jde až o třetinu jejich příjmů. Existují dvě formy individuálního dárcovství-adresné a neadresné. K adresným patří například odkaz v závěti, mecenášství a k neadresným tomboly, dražby, benefiční akce a další (Boukal, 2013).

4 Analýza hospodaření a financování vybrané obecně prospěšné společnosti

Následující kapitola bude zaměřena na analýzu financování a hospodaření Klubu KULTURY o.p.s. Budou popsány jednotlivé složky financování této obecně prospěšné společnosti a pomocí horizontální a vertikální analýzy zhodnotíme vývoj nákladů a výnosů a podíl jednotlivých složek výnosů a nákladů na celkových hodnotách výnosů a nákladů Klubu KULTURY o.p.s. za 3 roky. Další část této kapitoly se bude věnovat analýze hospodaření. Provedeme horizontální a vertikální analýzu rozvahy v letech 2015–2017 a na závěr zhodnotíme finanční situaci organizace a navrhneme případné doporučení a změny

Jelikož se 3. kapitola zabývala finanční analýzou a financováním NO, tak veškeré potřebné informace – co vlastně finanční analýza je, k čemu slouží, jaké jsou její zdroje, jaké jsou zdroje financování NO a další nalezneme právě v ní.

4.1 Analýza financování Klubu KULTURY o.p.s.

Financování NNO, tedy v našem případě OPS, probíhá prostřednictvím vlastních, cizích a ostatních zdrojů (Stejskal, 2012). Klub Kultury o.p.s. je primárně financován z cizích veřejných zdrojů, a to především z dotací. Důležitou roli zde hrají také vlastní zdroje jako jsou výnosy za vlastní výkony, prodané služby a dary. Dílčí složky budou rozebrány podrobněji.

Klub Kultury o.p.s. má příjmy z těchto dotací:

- dotace Ministerstva kultury ČR,
- dotace Ministerstva kultury PL,
- dotace obce Bystřice,
- dotace Kongresu Poláků,
- dotace Polski Instytutu Stuki Filmowej,
- dotace Moravskoslezského kraje,
- dotace Generálního konsulátu RP v ČR.

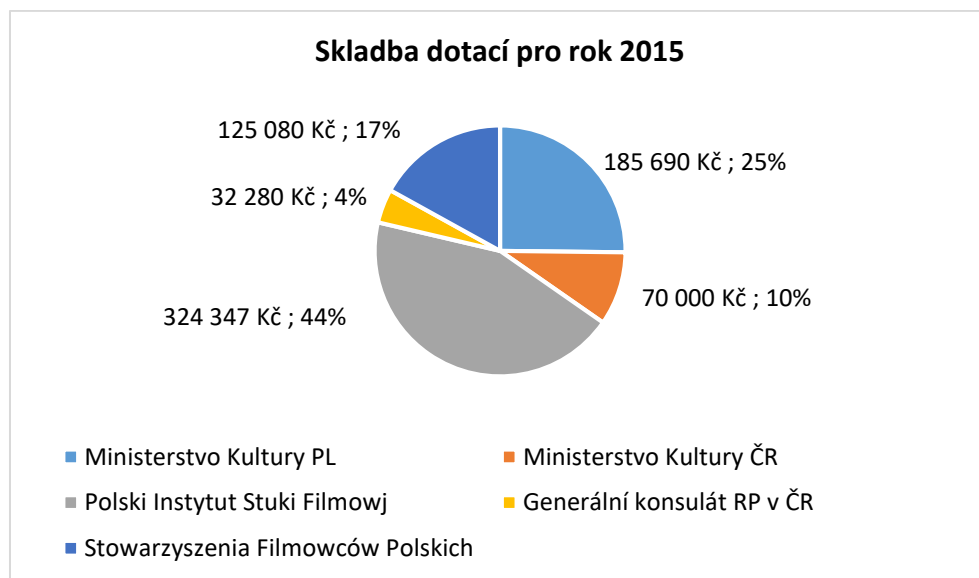
Klubu Kultury o.p.s. se daří získávat dotace i z jiných zemí než z ČR. Velkou část tvoří právě dotace z Polska, jelikož organizace, jak již bylo zmíněno v kapitole 2.4.2 pořádá

festival Filmové Babí léto, který je zaměřen na česko-polsko-slovenskou kinematografickou tvorbu. Klub Kultury o.p.s. dostává velkou podporu od polských organizací na pořádání tohoto festivalu. Dále bude podrobně vyobrazena skladba dotací Klubu Kultury o.p.s. v letech 2015-2017.

Skladba dotací pro rok 2015

Jak je zřejmé z grafu 4.1 největší dotace v roce 2015 získal Klub Kultury o.p.s. od organizace Polski Instytut Stuki Filmowej ve výši okolo 320 000 Kč a tvoří skoro polovinu všech přijatých dotací. Další významnou dotaci okolo 185 000 Kč přijala organizace od Ministerstva Kultury PL, která tvoří 25 % všech dotací. Třetí největší podíl má opět polská organizace, a to Stowarzyszenia Filmowców Polskich ve výši 125 080 Kč a tvoří 17 % dotací. Dalších 10 %, 70 000 Kč, tvoří dotace Ministerstva kultury ČR a poslední 4 % jsou od Generálního konsolátu RP v ČR. Celková výše dotací za rok 2015 činila 737 397 Kč.

Graf 4.1 Skladba dotací pro rok 2015

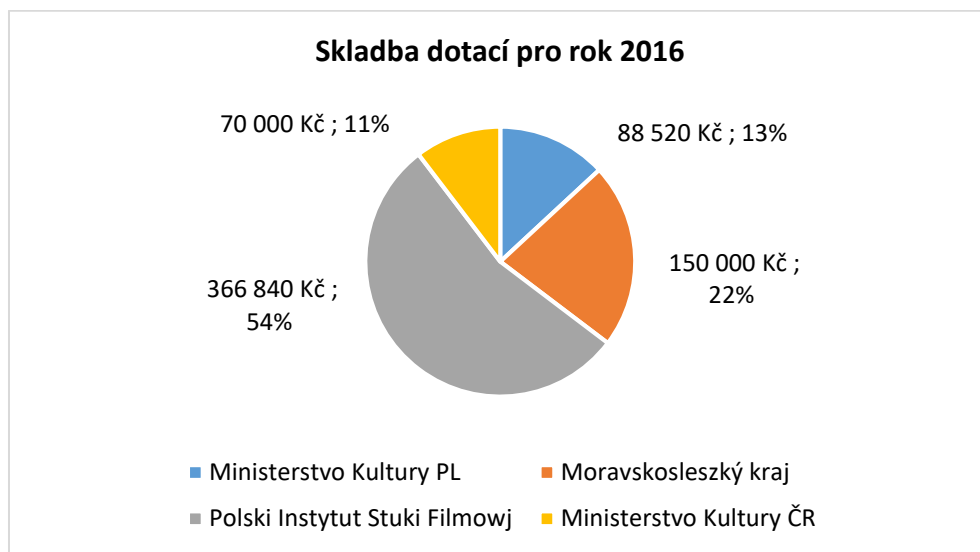
Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2015, vlastní zpracování

Skladba dotací pro rok 2016

Z grafu 4.2 opět vyplývá, že největší podíl na celkových dotacích má organizace Polski Instytut Stuki Filmowej ve výši okolo 367 000 Kč a tvoří víc než polovinu všech přijatých dotací. Další významnou část 25 % zastávají dotace od Moravskoslezského kraje ve výši

150 000 Kč. Ministerstvo kultury PL poskytlo dotaci ve výši okolo 88 000 Kč a Ministerstvo Kultury ČR 70 000 Kč. I když se dotace od organizace Polski Instytut Stuki Filmowej zvýšili oproti roku 2015 přibližně o 40 000 Kč, tak celková výše dotací se snížila na 675 360 Kč. Důvodem snížení celkové výše dotací zapříčinil vysoký úpadek podpory Ministerstva kultury PL, který v roce 2015 činil okolo 180 000 Kč a v roce 2016 byla jeho výše pouze 88 000 Kč. Organizace v tomto roce ztratila podporu od Generálního konsulátu RP v ČR, ale vykompenzovala to dotacemi od Moravskoslezského kraje.

Graf 4.2 Skladba dotací pro rok 2016

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2016, vlastní zpracování

Skladba dotací pro rok 2017

V roce 2017 tvoří dotace organizace Polski Instytut Stuki Filmowej již skoro 65 % všech dotací, okolo 266 000 Kč. Další významný podíl připadá na podporu od Ministerstva Kultury PL, který tvoří 21 % dotací, částkou přibližně 87 000 Kč. Dotace od Kongresu poláků je ve výši 60 000 a tvoří 14 % dotací. Poslední část patří obci Bystřice ve výši 10 000 Kč. Celková výše dotací je oproti minulých let výrazně nižší. Jedním z důvodů byl neúspěšný pokus o získání dotací jak od Ministerstva Kultury ČR, tak od Moravskoslezského kraje. Další příčinou je výrazně nižší podpora od organizace Polski Instytut Stuki Filmowej. V roce 2016 byla jejich dotace ve výši okolo 367 000 Kč, což je skoro o 100 000 Kč více než v roce 2017. Jediné pozitivum je dotace obce Bystřice ve výši 10 000 Kč na pořádání festivalu Filmové Babí léto 2017, které se koná právě v této obci. Jelikož je Bystřice hlavním místem konání tohoto festivalu a představitelé obce ví, že větší návštěvnost festivalu bude mít jen

kladný dopad na hospodaření obce (pronájem kina, sálů, ubytování hostů festivalu, zvýšený prodej v místních obchodech atd.), tak se rozhodli festival podpořit v maximální částce, kterou jim rozpočet dovolil. Celková výše dotací za rok 2017 je 423 299 Kč.

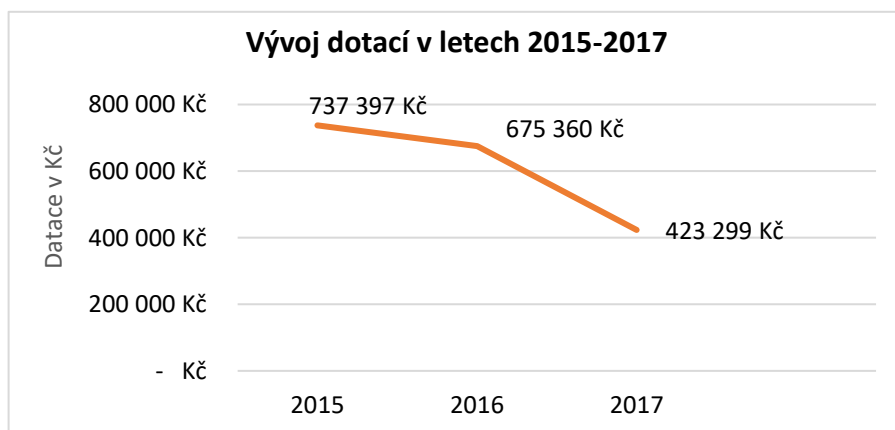
Graf 4.3 Skladba dotací pro rok 2017

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2017, vlastní zpracování

Následujících graf lépe zobrazuje celkový vývoj dotací v letech 2015-2017. Z grafu je zřejmé, že výše dotací meziročně klesá. V roce 2015 byly dotace okolo 737 000 Kč v následujícím roce došlo k snížení o cca 62 000 Kč na částku 675 360 Kč. Rozdíl představuje propad o 8 %. V roce 2017 došlo ale k mnohem výraznějšímu snížení, skoro o 40 % na částku 423 299 Kč. Výše dotací se oproti roku 2017 snížil přibližně o 300 000 Kč. Tento rozdíl má velký vliv na hospodaření Klubu Kultury o.p.s. jehož analýza bude provedena níže.

Graf 4.1 Vývoj celkových dotací v letech 2015-2017

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty Klubu Kultury o.p.s., vlastní zpracování

4.1.1 Vývoj a struktura výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

V této části kapitoly se budeme věnovat analýze financování Klubu Kultury o.p.s. v letech 2015–2017. Na začátku si specifikujeme jednotlivé výnosy této organizace, jež jsou zachyceny v Příloze č. 1, a poté bude provedena jejich horizontální a vertikální analýza.

Příloha č. 1 zobrazuje všechny výnosy Klubu Kultury o.p.s. v letech 2015–2017 jak z činnosti hlavní, tak i hospodářské. Díky této tabulce můžeme zhodnotit, že k největším výnosům OPS patří provozní dotace a tržby za služby. Naopak nejmenší výnosy plynou z položky ostatní výnosy, do které patří úroky z běžného účtu a kurzové zisky. Tržby za služby mají celkově rostoucí tendenci, v roce 2017 dosáhly 230 065 Kč, což je více než dvojnásobek oproti roku 2015, kdy se jejich hodnota pohybovala kolem 97 000 Kč. Výše dotací na rozdíl od tržeb časem klesá. Nejvyšší hodnotu měly dotace v roce 2015 737 397 Kč, a v roce 2017 se jejich celková změna pohybovala okolo - 300 000 Kč. Takže je jasné, že k nejrazantnějším změnám došlo právě v položce dotací. Členské příspěvky se poprvé objevily až v roce 2017, formou daru, ve výši 10 000 Kč, které jim poskytla organizace Občané Spolu – Nezávislí.

4.1.1.1 Horizontální analýza výnosů

Nejprve provedeme horizontální analýzu neboli analýzu trendů či analýzu řádků, která se zabývá změnami absolutních ukazatelů v čase. Výstupem je časový trend sledovaného ukazatele, který se využívá pro predikci jeho dalšího vývoje. Pomocí analýzy zjišťujeme o kolik se změnil jednotlivé položky finančních výkazů v čase, a to jak absolutních hodnotách, tak i v procentech. Může dojít ke změně pozitivní, která představuje růst položky v čase nebo negativní, která naopak vyjadřuje snížení hodnoty v čase. Podrobněji se horizontální analýze věnuje kapitola 3.5.2 *Horizontální a vertikální analýza*. Pro vyjádření absolutní změny se používá vzorec:

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota}_t - \text{hodnota}_{t-1}$$

Tato změna vyjadřuje, o kolik jednotek se změnila sledovaná položka během let. Pro vyjádření procentuální změny se používá vzorec:

$$\text{Procentuální změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota}_{-1}} \cdot 100$$

Vzorec zachycuje o kolik procent se sledovaná položka v čase změnila. Výsledky této analýzy slouží k odhadu toho, jak by se analyzovaná položka měla v budoucnu vyvíjet, ovšem ne vždy tomu tak je.

Horizontální analýza výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Tab. 4.1 Horizontální analýza výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Výnosy	2015	Změna v % 2016/2015	2016	Změna v % 2017/2016	2017
Provozní dotace	737 396,65 Kč	-8%	675 360,52 Kč	-37%	423 299,61 Kč
Členské příspěvky	- Kč	0%	- Kč	100%	10 000,00 Kč
Tržby za služby	97 200,00 Kč	58%	154 040,00 Kč	49%	230 065,00 Kč
Úroky	46,33 Kč	35%	62,35 Kč	-82%	11,43 Kč
Kurzové zisky	395,46 Kč	23%	488,31 Kč	-100%	- Kč
Zúčtování fondů	0,18 Kč	-100%	- Kč	0%	- Kč
Jiné ostatní výnosy	- Kč	100%	79,33 Kč	-100%	- Kč
Celkem	835 038,62 Kč	-1%	830 030,51 Kč	-20%	663 376,04 Kč

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Z tabulky č 4.1 je zřejmé, že největší výnosy Klubu Kultury o.p.s. zastávají provozní dotace a tržby za služby. Provozní dotace měly v letech 2015–2017 výrazně klesající průběh. Nejvyšší hodnoty dosahovaly dotace v roce 2017, a to 737 397 Kč, v roce 2016 se jejich celková hodnota snížila o 8 %, přesněji o 62 037 Kč. K největšímu rozdílu došlo ale v roce 2017, kdy je hodnota dotací 423 000 Kč, což je oproti roku 2016 snížení o 37 % a celková změna od roku 2015 představuje rozdílnou částku okolo 315 000 Kč. Dotace se během let snižují z důvodu stále náročnějších podmínek pro jejich získání a jejich poskytované výše je každý rok nižší.

Druhou největší položkou výnosů organizace jsou tržby za služby, které na rozdíl od dotací meziročně narůstají, tedy měly kladný vývoj v letech 2015-2017. V roce 2015 se jejich hodnota pohybovala ve výši 97 200 Kč a v následujícím roce již dosahovala 154 040 Kč, což představuje nárůst o 58 %. V roce 2017 se jejich hodnota pohybovala okolo 230 000 Kč, což je více než trojnásobek oproti roku 2015. Nárůst mezi rokem 2016 a 2017 byl o 49 %, a jde o částku přibližně 76 000 Kč. Tržby za služby obsahují například tržby z prodeje vstupenek

na veškeré akce, které organizace uskutečňuje. Jelikož se každoročně zvyšuje počet návštěvníků a akce se dostávají více do povědomí lidí, tak roste jejich cena a tím i celkové tržby. V minulosti měly školy akce pořádané touto organizací zdarma, ale jelikož se výše poskytovaných dotací každý rok snižuje, musela organizace částečně zpoplatňovat své služby i pro tyto instituce.

Výnosové úroky organizace, které představují úroky na běžném účtu, se v letech 2015-2016 pohybovaly kolem 50 Kč, v roce 2017 klesly na 11 Kč. Kurzové zisky měla organizace v roce 2015 ve výši 395 Kč, v následujícím roce došlo k zvýšení o 23 % a to na 488 Kč. V roce 2017 nejsou vykazovány žádné kurzové zisky. Kurzové rozdíly ovlivňuje především přepočtení dotací poskytovaných polskými organizacemi na české koruny. Jiné ostatní výnosy byly pouze v roce 2016 ve výši 79,33 Kč.

Organizace získala v roce 2017 příspěvek, v podobě daru, ve výši 10 000 Kč od organizace Občané Spolu–Nezávislí na podporu filmového festivalu, Filmové Babí léto 2017.

4.1.1.2 Vertikální analýza výnosů

Nyní bude provedena vertikální analýza výnosů Klubu Kultury o.p.s. v letech 2015–2017. Vertikální analýza, často označována za analýzu komponent, se zabývá strukturou zvolených ukazatelů. Vyjadřuje podíl jednotlivých položek účetních výkazů na celkové hodnotě nákladů či výnosů. Podrobněji se vertikální analýze věnuje kapitola 3.5.2 *Horizontální a vertikální analýza*. Vertikální analýza má pouze procentuální vyjádření.

Vertikální analýza výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Tab. 4.2 Vertikální analýza výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Výnosy	2015		2016		2017	
	hodnota	%	hodnota	%	hodnota	%
Provozní dotace	737 396,65 Kč	88,307%	675 360,52 Kč	81,366%	423 299,61 Kč	63,810%
Členské příspěvky	- Kč	0,000%	- Kč	0,000%	10 000,00 Kč	1,507%
Tržby za služby	97 200,00 Kč	11,640%	154 040,00 Kč	18,558%	230 065,00 Kč	34,681%
Úroky	46,33 Kč	0,006%	62,35 Kč	0,008%	11,43 Kč	0,002%
Kurzové zisky	395,46 Kč	0,047%	488,31 Kč	0,059%	- Kč	0,000%
Zúčtování fondů	0,18 Kč	0,000%	- Kč	0,000%	- Kč	0,000%
Jiné ostatní výnosy	- Kč	0,000%	79,33 Kč	0,010%	- Kč	0,000%
celkem	835 038,62 Kč	100,000%	830 030,51 Kč	100,000%	663 376,04 Kč	100,000%

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Z vertikální analýzy výnosů uvedené v tabulce č 4.2 bylo zjištěno, že největší podíl na celkových výnosech organizace mají ve sledovaných letech dotace společně s tržbami za služby. Obě tyto složky výnosů měly ve sledovaných letech rozdílný vývoj, zatím co procentuální podíl dotací na celkových aktivech klesal, tak naopak tržby za služby rostly.

Jak je zřejmé z tabulky č 4.2, tak dotace tvoří nejdůležitější část zdrojů této organizace, a i když časem klesají, stále zastávají první pozici. V roce 2015 tvořily provozní dotace 88,3 % celkových výnosů a v roce 2017 představovaly již pouze 63,8 % výnosů. Zatímco u dotací lze pozorovat velký úbytek jejich výše na celkových výnosech, tak u tržeb za služby je pozorován zcela opačný jev. Tržby za služby měly v roce 2015 podíl pouze 11,6 % z celkových výnosů a v následujícím roce došlo k jejich zvýšení na 18,6 %. V roce 2017 tvoří již tržby za služby víc jak 30 % všech výnosů organizace. Další položky tvořící výnosy jsou ve srovnání s předešlými dvěma zanedbatelné. Zmínit lze například dar organizace Občané Spolu-Nezávislí, který tvoří 1.5 % výnosů v roce 2017.

4.1.2 Vývoj a struktura nákladů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

V této části diplomové práce bude provedena podrobná analýza nákladů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015–2017. Pro analýzu nákladů budou použity metody horizontální a vertikální, pomocí nichž zjistíme celkový vývoj nákladů organizace v letech 2015–2017 a také podíl jednotlivých složek nákladů na celkové hodnotě nákladů organizace.

Příloha č. 2 zobrazuje jednotlivé položky nákladů KLUBU KULTURY o.p.s. v letech 2015–2017 a jejich výše jak z činnosti hlavní, tak i hospodářské. Díky této tabulky můžeme zhodnotit, že k největším nákladům vybrané OPS patří náklady na ostatní služby, osobní náklady, cestové a jiné ostatní náklady. Naopak k nejnižším nákladům patří úroky, manka a škody a kurzové ztráty.

4.1.2.1 Horizontální analýza nákladů

Tab. 4.3 Horizontální analýza nákladů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Náklady	2015	Změna v % 2016/2015	2016	Změna v % 2017/2016	2017
Spotřeba materiálu	51 401,50 Kč	-49%	26 306,35 Kč	5%	27 694,10 Kč
Spotřeba energie	20 290,56 Kč	-44%	11 274,15 Kč	5%	11 868,90 Kč
Cestovné	129 768,00 Kč	-13%	112 358,00 Kč	-10%	101 578,00 Kč
Ostatní služby	239 378,14 Kč	34%	319 608,43 Kč	56%	498 128,29 Kč
Mzdové náklady	90 000,00 Kč	0%	90 000,00 Kč	-100%	- Kč
Zákonné sociální pojištění	30 600,00 Kč	0%	30 600,00 Kč	-100%	- Kč
Smluvní pokuty	- Kč	100%	12 295,51 Kč	-100%	- Kč
Úroky	20 208,31 Kč	-36%	12 944,25 Kč	-49%	6 539,93 Kč
Kurzové ztráty	21 145,45 Kč	-98%	483,37 Kč	> 100%	5 384,20 Kč
Jiné ostatní náklady	105 235,02 Kč	> 100%	323 951,00 Kč	-91%	30 000,00 Kč
Manka a škody	0,22 Kč	-100%	- Kč	0%	- Kč
celkem	708 027,20 Kč	33%	939 821,06 Kč	-28%	681 193,42 Kč

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Spotřeba materiálu byla nejvyšší roce 2015 ve výši 51 401 Kč, v roce 2016 se snížila skoro o polovinu na 26 306 Kč a v následujícím roce se zvýšila o 5 % na 27 694, což už nebyla tak významná změna. Další výrazné snížení bylo i u spotřebované energie. Spotřeba v roce 2015 činila 20 291 Kč a v další roce již jenom 11 274 Kč, jedná se o meziroční snížení o 44 %. V roce 2017 došlo k nepatrnému zvýšení spotřeby energie na 11 869 Kč. Příčinou nižší spotřeby materiálu je výše dotací, která se mezi lety 2015-2017 neustále snižovala, a tak byla organizace nucena přistoupit k úsporným opatřením a tím i snížit spotřebu materiálu. Spotřeba energií se snížila z důvodů změny nájemních prostor na kanceláře. Organizace musela snížit nájemní kapacity ze stejného důvodu jako tomu bylo u spotřeby materiálu. Cestové bylo vypláceno ve všech sledovaných letech. Postupně ale docházelo také k jeho snižování z částky 129 768 Kč z roku 2015 na částku 101 578 Kč za rok 2017.

Další významné změny nastaly u nákladů na ostatní služby mezi, které patří především náklady na propagaci (letáky, inzerce v tisku, plakáty atd.), nájmy prostor (kino sály, domy PZKO, kulturní domy atd.), nájmy filmů, účetnictví, telefonní služby, internetové služby a patří zde také proplacené ubytování porotcům filmového Festivalu Babí léto a mnoho dalších. Nejvyšší hodnoty dosahuje tato položka v roce 2017, a to 498 128 Kč, což je o 56 % více než v předešlém roce, kdy byla její hodnota 319 608 Kč. V roce 2015 byla výše nákladů

na ostatní služby nejnižší 239 378 Kč. Položka rostla především z důvodů rozšíření filmového festivalu, které si vyžádalo více prostor a tím také techniky na projekci filmů a další.

V položce osobní náklady, do které patří mzdové náklady a zákonné sociální pojištění došlo k výrazné změně v roce 2017. Rozdíl mezi rokem 2015 a 2016 nebyl žádný, jelikož hodnoty zůstaly ve stejné výši 90 000 Kč na mzdové náklady a 30 600 Kč na zákonné sociální náklady. V roce 2017 nejsou vykazovány žádné osobní náklady, jelikož byla organizace v rámci svých úsporných opatření nucena propustit všechny své zaměstnance. Organizaci se však podařilo získat dobrovolníky, kteří nahradili práci zaměstnanců.

Položka kurzové ztráty měla ve sledovaném období kolísavou tendenci. V roce 2015 dosahovala kurzová ztráta 21 145, což bylo o 98 % více než v následujícím roce, kdy byla její hodnota pouze 483 Kč. V roce 2017 došlo k více jak 100 nárůstu na 5 384 Kč. Důvodem kolísání kurzové ztráty jsou dotace z Polské republiky, jejichž výše se během let také měnila. Nákladové úroky se v letech 2015-2017 postupně snižovaly. Nejprve došlo ke snížení v roce 2016 z částky 20 208 Kč, a to o 36 % na částku 12 944 Kč. Další snížení bylo mezi rokem 2016 a 2017, zde došlo ještě k výraznějším snížení o 49 % na částku 6 539 Kč. K snižování nákladových úroků docházelo z důvodu omezení pohybu na bankovním účtu zapříčiněným úsporným opatřením organizace.

Nesmíme zapomenout zmínit položku jiné ostatní náklady do kterých řadíme například ceny vítězům soutěže Zlatý debut, které se udělují na festivalu Filmové Babí léto. Dále, zda patří náklady spojené s porotou, jež tuto soutěž hodnotí, jde o náklady na ubytování a cestovné. Tyto náklady mezi rokem 2015 a 2016 vzrostly z částky 105 235 Kč na 323 951 Kč, jde o nárůst více než trojnásobný. Důvodem tohoto zvýšení je změna ve způsobu zaúčtování nákladů spojených s porotou soutěže. V roce 2015 byly tyto náklady součástí nákladů na cestovné ale od roku 2016 patří do jiných ostatních nákladů. V roce 2017 došlo naopak k razantnímu snížení o 91 % na hodnotu 30 000 Kč. Důvodem tohoto snížení je úsporné opatření organizace.

Smluvní pokuta se objevily pouze v roce 2016 ve výši 12 944 Kč a týká se pozdě zaplacené půjčky ve výši 160 000 Kč. KLUBU KULTURY o.p.s. byla přislíbena dotace na vyšší částku, než jí byla nakonec opravdu poskytnuta. Jelikož organizace s původní přislíbenou výší počítala ve svém rozpočtu, byla nucena půjčit si, aby dokázala pokrýt

všechny své náklady. Organizace ale nedokázala platit půjčku včas, tak dostala smluvní pokutu. Manka a škody se také objevily pouze v jednom roce, v roce 2015, kdy jejich hodnota činila 0,22 Kč.

4.1.2.2 Vertikální analýza nákladů

Tab. 4.4 Vertikální analýza nákladů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Náklady	2015		2016		2017	
	hodnota	%	hodnota	%	hodnota	%
Spotřeba materiálu	51 401,50 Kč	7,260%	26 306,35 Kč	2,799%	27 694,10 Kč	4,066%
Spotřeba energie	20 290,56 Kč	2,866%	11 274,15 Kč	1,200%	11 868,90 Kč	1,742%
Cestovné	129 768,00 Kč	18,328%	112 358,00 Kč	11,955%	101 578,00 Kč	14,912%
Ostatní služby	239 378,14 Kč	33,809%	319 608,43 Kč	34,007%	498 128,29 Kč	73,126%
Mzdové náklady	90 000,00 Kč	12,711%	90 000,00 Kč	9,576%	- Kč	0,000%
Zákonné sociální pojištění	30 600,00 Kč	4,322%	30 600,00 Kč	3,256%	- Kč	0,000%
Smluvní pokuty	- Kč	0,000%	12 295,51 Kč	1,308%	- Kč	0,000%
Úroky	20 208,31 Kč	2,854%	12 944,25 Kč	1,377%	6 539,93 Kč	0,960%
Kurzové ztráty	21 145,45 Kč	2,987%	483,37 Kč	0,051%	5 384,20 Kč	0,790%
Jiné ostatní náklady	105 235,02 Kč	14,863%	323 951,00 Kč	34,469%	30 000,00 Kč	4,404%
Manka a škody	0,22 Kč	0,000%	- Kč	0,000%	- Kč	0,000%
celkem	708 027,20 Kč	100,000%	939 821,06 Kč	100,000%	681 193,42 Kč	100,000%

Zdroj: Výkazy zisku a ztráty Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Na základě vertikální analýzy nákladů, uvedené v tabulce č 4.4 bylo zjištěno, že největší podíl na celkových nákladech organizace mají ve sledovaných letech ostatní služby, osobní náklady, cestovné a jiné ostatní náklady. Na celkové výši nákladů se podílí mnohem více položek, než tomu bylo u výnosů, kde to zastávaly skoro všechno dotace a příjmy za služby.

Největší procentuální podíl na nákladech Klubu Kultury o.p.s. má ve všech třech sledovaných letech položka ostatní služby. V roce 2017 dosahuje největšího podílu ve výši 73 % celkových nákladů. V roce 2016 tvořily náklady na ostatní služby 34 % nákladů a v roce 2015 dosahovaly skoro toho stejného podílu. Jak již bylo zmíněno mezi tyto náklady patří především náklady na propagaci, nájem, účetnictví, telefonní a jiné služby.

Cestovné a osobní náklady zastupují také poměrně velký procentuální podíl na nákladech. V roce 2015 šlo o 18 % celkových nákladů, v dalším roce došlo ke snížení na 12 % a v roce 2017 se cestovní náklady zvýšily na 15 % nákladů. Osobní náklady se skládají ze

mzdových nákladů a zákonného sociálního pojištění. V roce 2015 byl podíl osobních nákladů na nákladech celkových 17 % a v dalším roce 13 %. Rok 2017 nemá žádné osobní náklady, jelikož jak již bylo zmíněno dříve došlo k propuštění zaměstnanců.

V neposlední řadě musíme zmínit i jiné ostatní náklady, ke kterým patří například náklady spojené s odměnou výherců soutěže Zlatý debut a porotou této soutěže, kterou vybraná OPS pořádá. V roce 2015 tvoří položka skoro 15 % nákladů a v roce následujícím již 35 % z celkových nákladů. V roce 2017 došlo k výraznému snížení této položky na 4 % z celkové hodnoty nákladů.

4.2 Analýza hospodaření Klubu KULTURY o.p.s.

Pod pojmem hospodaření si můžeme představit jakýsi soubor ekonomicko-správních činností zajišťující provoz organizace, ke kterým patří správa majetku, získávání finančních zdrojů a nakládání s nimi, tvorba, čerpání a kontrola rozpočtu, vedení účetnictví, plnění daňových povinností dále také tvorba vnitřních hospodářských předpisů a plnění dalších povinností, které vyplývají z právních a vnitřních předpisů organizace (Stejskal, 2014). Lze tedy říci, že se jedná o nástroj k dosažení předem stanovených cílů organizace.

K analýze hospodaření KLUBU KULTURY o.p.s. byla použita metoda horizontálního a vertikálního rozboru. Nejdříve budeme provedena metoda horizontálního rozboru rozvahy a poté vertikálního rozboru rozvahy KLUBU KULTURY o.p.s. v letech 2015–2017.

4.2.1 Horizontální analýza rozvahy Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Pomocí analýzy rozvahy získáme přehled o majetkové situaci organizace, o zdrojích financování a o celkové finanční situaci organizace. V této kapitole provedeme horizontální analýzu aktiv a pasiv KLUBU KULTURY o.p.s. za tři období.

4.2.1.1 Horizontální analýza aktiv

Tab. 4.5 Horizontální analýza aktiv Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Aktiva	2015	Změna v % 2016/2015	2016	Změna v % 2017/2016	2017
A Dlouhodobý majetek					
I. Dlouhodobý nehmotný majetek					
II. Dlouhodobý finanční majetek					
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku					
B Krátkodobý majetek					
I. Zásoby					
Poskytnuté zálohy na zásoby	583,00 Kč	0%	583,00 Kč	0%	583,00 Kč
II. Pohledávky					
Ostatní přímé daně	13 185,00 Kč	-76%	3 178,00 Kč	-100%	- Kč
III. Krátkodobý finanční majetek					
Pokladna	230 709,00 Kč	-99%	1 205,00 Kč	35%	1 628,00 Kč
Bankovní účty	84 694,21 Kč	-24%	64 049,64 Kč	-57%	27 249,95 Kč
IV. Jiná aktiva					
Náklady příštích období	5 845,00 Kč	-75%	1 453,50 Kč	0%	1 453,50 Kč
Celkem	335 016,21 Kč	-79%	70 469,14 Kč	-56%	30 914,45 Kč

Zdroj: Rozvahy Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Dle horizontální analýzy aktiv v letech 2015-2017 zobrazené v tabulce č. 4.5 je viditelné, že skoro ve všech položkách docházelo k významným změnám. Také je zřejmé, že výše aktiv se za sledované období výrazně snížila. Ostatní přímé daně, do kterých patří daň z příjmů a silniční daň se snížily z roku 2015 z hodnoty 13 185 Kč na hodnotu 3 178 Kč pro rok 2016, což představuje meziroční snížení o 76 %. V roce 2017 již nejsou vykazovány žádné takové náklady jelikož, došlo k propuštění zaměstnanců z důvodu úsporných opatření organizace.

Hodnota v pokladně se snížila z 230 709 Kč z roku 2015 na 1 628 Kč pro rok 2017. K největší změně, a to snížení, došlo mezi rokem 2015 a 2016 až o 99 %, což je přibližně o 229 000 Kč. Důvodem tohoto razantního snížení poklady je především splacení půjčky organizace ve výši 160 000 Kč a také smluvní pokuty, která s touto půjčkou souvisí. V roce 2017 se výše poklady zvýšila o 35 % z částky 1 205 Kč na částku 1 628 Kč.

Bankovní účty měly po celou sledovanou dobu klesající vývoj. K prvnímu snížení došlo mezi rokem 2015 a 2016 o 24 % z částky cca 84 tis. Kč na 64 tis. Kč, v následujícím roce došlo k opětovnému snížení ale už o 57 % na částku 27 450 Kč. Poslední položkou jsou

náklady příštích období, které se snížily o 79 % z částky 5 845 Kč za rok 2015 na částku 1 454 Kč za rok 2016. V roce 2017 zůstává jejich výše nezměněna.

4.2.1.2 Horizontální analýza pasiv

Tab. 4.6 Horizontální analýza aktiv Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Pasiva	2015	Změna v % 2016/2015	2016	Změna v % 2017/2016	2017
A Vlastní zdroje					
I. Jmění					
Vlastní jmění	204 000,00 Kč	0%	204 000,00 Kč	0%	204 000,00 Kč
II. Výsledek hospodaření					
Účet výsledku hospodaření	127 011,42 Kč	> -100%	-109 790,55 Kč	-84%	- 17 817,38 Kč
Neuhrazená ztráta z min. let	- 222 408,41 Kč	-57%	- 95 396,99 Kč	> 100%	- 205 187,54 Kč
B Cizí zdroje					
I. Rezervy					
II. Dlouhodobé závazky					
III. Krátkodobé závazky					
Dodavatelé	42 799,20 Kč	17%	49 967,68 Kč	0%	49 919,37 Kč
Zaměstnanci	14 839,00 Kč	1%	14 939,00 Kč	-100%	- Kč
Závazky k institucím soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	8 775,00 Kč	-23%	6 750,00 Kč	-100%	- Kč
Ostatní krátkodobé fin. Výpomoci	160 000,00 Kč	-100%	- Kč	0%	- Kč
IV. Jiná pasiva					
Celkem	335 016,21 Kč	-79%	70 469,14 Kč	-56%	30 914,45 Kč

Zdroj: Rozvahy Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Z horizontální analýzy pasiv v letech 2015-2017 zobrazené v tabulce č. 4.6 je viditelné, že skoro ve všech položkách docházelo k významným změnám. Také je zřejmé, že celková výše pasiv se za sledované období výrazně snížila. Hodnota vlastního jmění organizace je ve všech sledovaných letech stejná ve výši 204 000 Kč.

V roce 2015 dosáhla organizace zisku ve výši 127 011 Kč a výše neuhrazené ztráty z minulých let byla –222 408 Kč, takže celkový výsledek hospodaření za rok 2015 je ztráta ve výši – 95 397 Kč. Za rok 2016 byl výsledek hospodaření – 109 790 Kč, což je oproti roku 2015 snížení o více než 100 %. Hodnota neuhrazené ztráty za rok 2016 činila – 95 397 Kč a celkový výsledek hospodaření roku 2016 byla ztráta ve výši – 205 188 Kč. Důvodem takto vysokého snížení je nižší příjem dotace, než se kterým organizace počítala. Kvůli tohoto důvodu se dostala do větších finančních problémů a byla nucena vzít si půjčku, aby vůbec dokázala pokrýt své náklady. Avšak ani to organizaci nepomohlo, jelikož nebyla schopna platit splátky včas a dostala smluvní pokutu, což jí ještě více uškodilo. V roce 2017 dosáhla

organizace opět ztráty ve výši – 17 817 Kč, takže oproti roku 2016 došlo k snížení ztráty o 84 % a výše nerozdělené ztráty z minulých let byla - 205 188 Kč. I když se organizaci podařilo ztrátu snížit, tak celkový výsledek hospodaření je stále negativní, a to ve výši - 223 005 Kč.

Krátkodobé závazky organizace představující dodavatele byly v roce 2015 ve výši 42 799 Kč v následujícím roce došlo k zvýšení o 17 % na částku 49 968 Kč a v roce 2017 zůstaly skoro nezměněné.

Výše závazků za zaměstnanci byla v letech 2015 a 2016 téměř stejná okolo 15 000 Kč. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění byly v roce 2015 8 775 Kč a v roce 2016 došlo k jejich snížení o 23 % na částku 7 750 Kč. V roce 2017 již nejsou žádné závazky za zaměstnanci ani za institucemi sociální a zdravotního pojištění, jelikož došlo k propuštění všech zaměstnanců z důvodů úsporných opatření organizace.

Ostatní krátkodobé finanční výpomoci byly pouze v roce 2015 ve výši 160 000 Kč. Organizace si pořídila půjčku z důvodu přijetí nižší dotace, než která jí byla původně přislíbená. To organizace vedlo k pořízení půjčky, jelikož s původní výší dotace počítala ve svých rozpočtech a chyběly by jí peněžní prostředky na úhradu všech naplánovaných nákladů.

4.2.1.3 Vertikální analýza aktiv

Tab. 4.7 Vertikální analýza aktiv Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Aktiva	2015		2016		2017	
	hodnota	%	hodnota	%	hodnota	%
A Dlouhodobý majetek						
I. Dlouhodobý nehmotný majetek						
II. Dlouhodobý finanční majetek						
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku						
B Krátkodobý majetek						
I. Zásoby						
Poskytnuté zálohy na zásoby	583,00 Kč	0,17%	583,00 Kč	0,83%	583,00 Kč	1,89%
II. Pohledávky						
Ostatní přímé daně	13 185,00 Kč	3,94%	3 178,00 Kč	4,51%	- Kč	0,00%
III. Krátkodobý finanční majetek						
Pokladna	230 709,00 Kč	68,87%	1 205,00 Kč	1,71%	1 628,00 Kč	5,27%
Bankovní účty	84 694,21 Kč	25,28%	64 049,64 Kč	90,89%	27 249,95 Kč	88,15%
IV. Jiná aktiva						
Náklady příštích období	5 845,00 Kč	1,74%	1 453,50 Kč	2,06%	1 453,50 Kč	4,70%
Celkem	335 016,21 Kč	100,00%	70 469,14 Kč	100,00%	30 914,45 Kč	100,00%

Zdroj: Rozvahy Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

Na základě vertikální analýzy v letech 2015-2017 zobrazené v tabulce č. 4.7 je viditelné, že skoro ve všech letech má největší procentuální podíl na celkových aktivech výše prostředků na bankovním účtu, kromě roku 2015, kde je na prvním místě pokladna.

Největší podíl na aktivech mají v roce 2015 peněžní prostředky v pokladně, jedná se skoro o 70 %. Další velký podíl mají prostředky na bankovním účtu, a to 25 %, zbylá aktiva zastávají velmi malou část. Zmínit můžeme ještě ostatní přímé daně, které tvořili skoro 4 % aktiv.

V roce 2016 nemá již největší podíl pokladna, jak tomu bylo minulý rok ale do čela se dostaly prostředky na bankovním účtu, které zastupují skoro 91 % všech aktiv. Podíl pokladny na celkových aktivech se snížil přibližně na 2 % a hlavním důvodem bylo splacení půjčky a smluvní pokuty. Náklady příštích období zastávají také 2 % z celkových aktiv a ostatní přímé daně 4,5 %.

Prostředky v pokladně mají největší podíl na aktivech i v roce 2017, který činí skoro 88 %. Další položky aktiv pokladna a náklady příštích období se podílí přibližně stejnou částí, a to 5 % na celkových aktivech. Ostatní přímé daně již nejsou vykazovány v roce 2017.

4.2.1.4 Vertikální analýza pasiv

Tab. 4.8 Vertikální analýza pasiv Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Pasiva	2015		2016		2017	
	hodnota	%	hodnota	%	hodnota	%
A Vlastní zdroje						
I. Jmění						
Vlastní jmění	204 000,00 Kč	60,89%	204 000,00 Kč	289,49%	204 000,00 Kč	659,89%
II. Výsledek hospodaření						
Účet výsledku hospodaření BÚO	127 011,42 Kč	37,91%	- 109 790,55 Kč	-155,80%	- 17 817,38 Kč	-57,63%
Neuhrazená ztráta z min. let	- 222 408,41 Kč	-66,39%	- 95 396,99 Kč	-135,37%	- 205 187,54 Kč	-663,73%
B Cizí zdroje						
I. Rezervy						
II. Dlouhodobé závazky						
III. Krátkodobé závazky						
Dodavatelé	42 799,20 Kč	12,78%	49 967,68 Kč	70,91%	49 919,37 Kč	161,48%
Zaměstnanci	14 839,00 Kč	4,43%	14 939,00 Kč	21,20%	- Kč	0,00%
Závazky k institucím soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	8 775,00 Kč	2,62%	6 750,00 Kč	9,58%	- Kč	0,00%
Ostatní krátkodobé fin. Výpomoci	160 000,00 Kč	47,76%	- Kč		- Kč	0,00%
IV. Jiná pasiva						
Celkem	335 016,21 Kč	100,00%	70 469,14 Kč	100,00%	30 914,45 Kč	100,00%

Zdroj: Rozvahy Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017, vlastní zpracování

V tabulce č. 4.8 je zachycena vertikální analýza rozvahy, přesněji pasiv, v letech 2015–2017. V tabulce můžeme vidět, že vlastní kapitál neboli vlastní zdroje, tvoří značnou část celkových pasiv. Vlastní kapitál se skládá z vlastního jmění, výsledku hospodaření běžného účetního období a neuhrazené ztráty z minulých let. Na základě tabulky můžeme vidět, že ve všech sledovaných letech má podstatný podíl na pasivech neuhrazené ztráta z minulých let. Další významný podíl má i hodnota vlastního jmění, která je do roku 2015 větší než výše neuhrazené ztráty ale od roku 2016 je tomu naopak. V roce 2016 i 2017 dosahuje neuhrazená ztráta z minulých let vyšších hodnot než vlastní jmění, a to se odráží i na vertikální analýze, která dosahuje hodnot cca od -650 % do +650 %.

Ostatní krátkodobé výpomoci měly v roce 2015 podíl skoro 50 % na pasivech. V dalších letech, již ostatní krátkodobé výpomoci nefigurují z důvodu uhrazení této půjčky. Závazky k institucím sociálního a zdravotního pojištění byly v roce 2015 skoro 3 % z celkových aktiv, a v dalším roce skoro 10 %. V roce 2017 již tyto závazky nejsou vykazovány v důsledku propuštění všech zaměstnanců. Další položkou jsou dodavatelé, kteří se na pasivech podílejí také významnou částí, která se meziročně zvyšovala.

4.3 Analýza poměrových ukazatelů

Na základě postupů uvedených v kapitole 3.5.3 *Poměrová analýza* bude zhodnocena situace v organizaci prostřednictvím vybraných ukazatelů likvidity a zadluženosti. Cílem je stanovit vývoj těchto ukazatelů a určit, co vůbec výsledné hodnoty pro organizaci znamenají.

4.3.1 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity informují o tom, jak je organizace schopna plnit své závazky. Hodnoty celkové, pohotové a okamžité likvidity vypočteme pomocí vzorců uvedených v kapitole 3.5.3.2 *Ukazatele likvidity*, kde nalezneme veškeré informace týkající se tohoto ukazatele.

Tab. 4.9 Ukazatele likvidity v letech 2015-2017

	2015	2016	2017	Doporučené hodnoty
Celková likvidita	1,480	0,983	0,619	1,5 - 2,5
Pohotová likvidita	1,477	0,975	0,608	1 - 1,5
Okamžitá likvidita	1,393	0,911	0,578	0,2 - 0,5

Zdroj: Rozvahy Klubu Kultury o.p.s. 2015-2017, vlastní zpracování

Ukazatel celkové likvidity vypovídá o tom, kolikrát by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, jestliže by zpeněžil všechna svá oběžná aktiva. Doporučené hodnoty jsou v rozmezí 1,5 – 2,5. Z výše uvedené tabulky je patrné, že společnost těchto doporučených hodnot nedosahovala ani v jednom sledovaném roce. V roce 2015 se výsledná hodnota přiblížila nejvíce nižší hranici doporučené hodnoty a skoro jí dosáhla. V dalších letech se výsledky pohybovaly nízko pod doporučenou hranicí. Tato situace není zcela výhodná pro věřitele, neboť nízká likvidita jim nedává žádné záruky z hlediska návratnosti jejich finančních prostředků. Naopak pro organizaci je nízká likvidita výhodná, protože nedochází k snižování její rentability.

Pohotová likvidita odstraňuje nedostatky předchozího ukazatele pomocí snížení zásob o jejich málo likvidní část. Doporučené hodnoty by měly být v rozmezí 1,0 – 1,5. V roce 2015 se pohotová likvidita pohybovala kolem horní doporučené hranice a v roce 2016 dosáhla téměř spodní doporučené hranice. V roce 2017 organizace doporučených hodnot nedosahovala vůbec, z čehož vyplývá, že mohla mít značné potíže s okamžitou úhradou svých závazků.

Nejpřesnější je **ukazatel okamžité likvidity**, který zohledňuje pouze nejlikvidnější prostředky. Hodnoty by se měly pohybovat v rozmezí 0,2 – 0,5. Pouze v roce 2017 se organizace v tomto doporučeném intervalu pohybovala. V ostatních letech dosahovala organizace hodnot nad doporučenou hranicí. To, že se organizace nepohybuje v intervalu doporučených hodnot okamžité likvidity, nemusí hned znamenat, že má potíže splácet včas své závazky. Tento výrok, však pro analyzovanou organizaci neplatí.

4.3.2 Ukazatele zadluženosti

Pro posouzení finanční situace v organizaci je důležitý ukazatele finanční stability. Vzorce a veškeré potřebné informace k tomu ukazateli nalezneme v kapitole 3.5.3 *Ukazatele zadluženosti*.

Tab. 4.10 Ukazatele zadluženosti

	2015	2016	2017
Celková zadluženost	67,58%	101,64%	161,48%
Zadluženost vlastního kapitálu	208,48%	-6036,73%	-262,72%
Podíl vlastního kapitálu na aktivech	32,42%	-1,70%	-61,46%
Finanční páka	308,48%	-5939,30%	-162,70%

Zdroj: Rozvahy Klubu Kultury o.p.s. 2015-2017, vlastní zpracování

Prvním ukazatelem je **celková zadluženost**, tedy věřitelský podíl na celkovém kapitálu, který byl nejvyšší v roce 2017 ve výši 161,48 %. Z toho vyplývá, že organizace byla především závislá na cizích zdrojích, a tak byla i její finanční stabilita velice nízká. Doporučených hodnot tohoto ukazatel, které jsou v rozmezí 30–60 % organizace nedosáhla ani v jednom sledovaném roce. Nejblíže tomu byla organizace v roce 2015 s 67,58 %.

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu porovnává cizí a vlastní zdroje. Hodnoty by se optimálně měly pohybovat v rozmezí 80–120 %. Organizace nedosáhla ani v jednom ze sledovaných let doporučených hodnot. V roce 2015 byla hodnota okolo 208 %, tudíž překračovala doporučené hodnoty. V letech 2016 až 2017 byly hodnoty záporné v důsledku záporného vlastního kapitálu. Z ukazatele plyne, že například v roce 2015 připadalo na jednu korunu cizího kapitálu 2,08 Kč vlastního kapitálu. Od roku 2016 je tomu ale jinak, protože organizace dosahuje záporného vlastního kapitálu a veškeré výsledné hodnoty jsou záporné.

Podíl vlastního kapitálu na aktivech, který udává, z jak velké části jsou aktiva financována vlastním kapitálem. V roce 2015 byl podíl vlastního kapitálu na celkových aktivech skoro 33 %. V následujících letech byl podíl záporný, z důvodu záporné výše vlastního kapitálu organizace.

Majetkový koeficient neboli **finanční páka** dává do poměru celková aktiva s vlastním kapitálem. Jedná se o efekt, kdy se společně se zvýšením cizího kapitálu zvyšuje rentabilita vlastního kapitálu. V roce 2015 vznikla finanční páka, díky vyšší rentabilitě vlastního kapitálu oproti nižší rentabilitě aktiv a pohybovala se okolo 308 %. V dalších letech byla její hodnota záporná z důvodu záporné výše vlastního kapitálu.

4.4 Vyhodnocení hospodaření Klubu KULTURY o.p.s. a možná doporučení

Tab. 4.11 Výsledek hospodaření 2015-2017

	2015	2016	2017
Náklady celkem	708 027,20 Kč	939 821,06 Kč	681 193,42 Kč
Výnosy celkem	835 038,62 Kč	830 030,51 Kč	663 376,04 Kč
VH ve schvalovacím období	127 011,42 Kč	- 109 790,55 Kč	- 17 817,38 Kč
Neuhrazená ztráta minulých let	- 222 408,41 Kč	- 95 396,99 Kč	- 205 187,54 Kč
Celkový výsledek hospodaření	- 95 396,99 Kč	- 205 187,54 Kč	- 223 004,92 Kč

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty, rozvaha Klubu Kultury o.p.s. 2015-2017, vlastní zpracování

Na základě předchozích analýz bude zhodnoceno celkové hospodaření KLUBU KULTURY o.p.s. a navrhnuty možné doporučení na zlepšení jejich situace. K největšímu problému organizace patří jejich ztrátovost. Hospodářský výsledek organizace byl v letech 2015–2017 jak je vidět z tabulky 4.11 *Výsledek hospodaření 2015-2017* neustále v mínusu, ačkoli se organizace snaží ztrátu snižovat, nedaří se jí to a neustále se pohybuje v záporných číslech.

V roce 2015 dosáhla organizace zisku ve výši 127 011 Kč a výše neuhrazené ztráty z minulých let byla –222 408 Kč, takže celkový výsledek hospodaření za rok 2015 je ztráta, ve výši – 95 397 Kč. Za rok 2016 byl výsledek hospodaření – 109 790 Kč, což je oproti roku 2015 snížení o více než 100 %. Hodnota neuhrazené ztráty za rok 2016 činila – 95 397 Kč a celkový výsledek hospodaření roku 2016 byla ztráta ve výši – 205 188 Kč. V roce 2017 dosáhla organizace opět ztráty ve výši – 17 817 Kč, takže oproti roku 2016 došlo k snížení ztráty o 84 %. Výše nerozdělené ztráty z minulých let byla - 205 188 Kč. I když se organizaci podařilo ztrátu snížit, tak celkový výsledek hospodaření je stále negativní, a to ve výši - 223 005 Kč.

Jmění organizace je 204 000 Kč viz Tab. č 4.8 a od roku 2016 je hodnota jmění nižší než výše neuhrazené ztráty z minulých let viz Tab. 4.11. Pokud by se organizace rozhodla uhradit ztrátu z jmění, tak by již výše jmění nestačila. Klub Kultury o.p.s. má před sebou těžké rozhodnutí, které má dvě možnosti. Organizace může pokračovat ve své činnosti nadále ale pod podmínkou, že si dokáže obstarat větší obnos dotací nebo nepříznivou finanční situaci vyřeší půjčkou, která by dokázala pokrýt veškeré náklady. Druhou možností je likvidace organizace, kdy likvidační zůstatek přechází na jinou OPS, obec, kraj, stát, více zakladatelů nebo na úřad zastupující stát ve věcech majetkových (§ 9 zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech).

Co se týče nákladové stránky organizace není vzhledem k jejich velikosti a struktuře příliš možností na jejich snížení. Organizace již započala s úspornými opatřeními, ve kterých došlo k propuštění zaměstnanců, takže zmizely veškeré náklady s nimi související. Zaměstnance se organizaci podařilo nahradit dobrovolníky. Dále také omezila pronajaté prostory a tím došlo k úspoře energií. Organizaci již také nevyplácí veškeré ubytovací náhrady porotě a jiným účastníkům festivalu Filmové Babí léto a další.

V rámci úspor nákladů by ještě organizaci mohlo pomoci, kdyby dokázala vyjednat s majiteli prostor, jež si každoročně pronajímá na pořádání festivalu, nižší cenu. Nejlépe kdyby jí prostory pronajali za symbolickou 1 Kč, jako příspěvek na podporu její činnosti. Dále by organizace měla snížit náklady na cestovné, které se každoročně pohybují kolem 100 000 Kč.

Jelikož je organizace, jak vyplývá z analýz, skoro zcela závislá na dotacích měla by se zaměřit právě na jejich získávání. Výše dotací se od roku 2015 rychlým tempem snižovala, což mělo negativní vliv na výsledky hospodaření. Organizace by měla věnovat více času přípravě svých projektů a oslovit více možných poskytovatelů dotací jak v České republice, tak i v zahraničí. Za velkou škodu, je považována ztráta podpory z Moravskoslezského kraje a Ministerstva kultury ČR, které již v minulosti organizaci poskytovaly vysoké dotace. Organizace by se měla zaměřit právě na tyto dvě instituce a opět získat jejich podporu k uskutečňování svých akcí. Vedení Klubu KULTURY o.p.s. argumentuje tím, že nároky na získávání dotací jsou stále složitější a v organizaci není nikdo, kdo by tomu zcela rozuměl a měl na jejich vyřizování dostatek času. Ředitel organizace je již v důchodovém věku

a nemůže se najít nikdo, kdo by jej zastal. Organizaci by prospěla „nová krev nebo nadšenec“, kterého by to bavilo a bral by tuto práci za koníček. Pokud by se organizaci podařilo získat větší obnos dotací mohla by opět mít zaměstnance, kteří by byly více motivováni k práci, než jsou dobrovolníci, kteří to dělají jen ze své dobré vůle.

Dále by organizaci mohlo pomoci rozšíření, či spojení s jinou organizací nabízející tytéž služby. Zároveň by nebylo špatné navštěvovat filmové veletrhy a jiné kulturní akce, kde by mohla organizace nalézt nové kontakty, které by mohly vést k získání sponzorských darů a příspěvků, jež by organizace využila pro svou hlavní činnost.

5 Závěr

Tato diplomová práce měla za úkol přiblížit právní úpravu, financování a hospodaření Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017. V první části práce byl obecně popsán neziskový sektor a organizace, které jsou jeho součástí. Dále již byla pozornost věnována charakteristice obecně prospěšné společnosti. Nejprve dle zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, kterým se organizace řídily do 1.1.2014, a jestli po tomto datu nedošlo k jejich transformaci na jinou právní formu byly oprávněny řídit se tímto zákonem beze změny nadále. Byly popsány podmínky vzniku, založení a samotného řízení obecně prospěšné společnosti. Dále také podmínky jejich zániku, zrušení a likvidace. Tato část byla také zaměřena na změny, které nastaly po 1.1.2014 zavedením zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. Obecně prospěšné společnosti založené ještě před začátkem roku 2014 dostaly tříletou lhůtu na to, aby promyslely své další kroky. Měly možnost setrvat v dosavadní právní formě a nadále se řídit zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, nebo se transformovat na jinou právní formu, a to ústav, nadaci či nadační fond, které jsou dle NOZ nazývány jako fundace a řídit se zákonem č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. Pozornost byla věnována také účetní a daňové problematice obecně prospěšných společností a také zákonu č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, kde jsou organizace povinně zapisovány. Dále byly s použitím metody komparace srovnány hlavní rozdíly mezi obecně prospěšnou společností a ústavem. V závěru kapitoly byla popsána vybraná obecně prospěšná společnost Klub KULTURY o.p.s. Byly vymezeny její základní informace, řízení a popsány veškeré poskytované služby. Podrobněji byl charakterizován festival Filmové Babí léto, který patří k hlavní akci pořádanou touto organizací, a také jde o akci, na kterou je poskytován největší obnos dotací.

Další část diplomové práce byla věnována finanční analýze a financování nestátních neziskových organizací. Nejprve byl teoreticky popsán cíl a úloha samotné finanční analýzy. Dále byli vymezeni uživatelé finanční analýzy, pro které jsou její výsledky důležité. Nejedná se pouze o vlastní potřebu organizace, ale výsledné údaje zajímají také uživatele, kteří nejsou přímo součástí podniku, ale jsou s ní spjati z mnoha důvodů – finančních, obchodních. Byly definovány informační zdroje potřebné pro aplikaci finanční analýzy, ke kterým patří rozvaha, výkaz zisku a ztráty, popřípadě cash flow. Další část se věnovala srovnání výsledků, metod a technik finanční analýzy. Jednotlivě byly popsány metody finanční analýzy, ke kterým patří například vertikální a horizontální analýza. Dále byli charakterizováni poměroví ukazatelé,

ukazatele aktivity, likvidity, zadluženosti a rentability. V druhá část věnovala pozornost způsobům financování nestátních neziskových organizací. Nejprve bylo popsáno samofinancování, kdy si organizace vytváří příjmy sama prostřednictvím své vlastní činnosti. Dále fundraising, který představuje činnosti organizace vedoucí k získávání vnějších zdrojů.

Poslední, praktická část se nejprve věnovala způsobům financování Klubu Kultury o.p.s. Z výkazů organizace je zřejmé, že k hlavním finančním zdrojům patří dotace. Nejprve byla popsána skladba dotací v jednotlivých letech 2015-2017. Na základě rozboru bylo zjištěno, že k největším poskytovatelům dotací patří ve všech třech sledovaných letech polská instituce, Polski Instytut Sztuki filmowej. Dále se provedlo porovnání výše dotací za období 2015-2017 a bylo zjištěno, že se jejich výše neustále snižuje. V roce 2015 byla hodnota dotací pohybovala kolem 737 000 Kč a v roce 2017 se celková hodnota snížila na částku okolo 423 000 Kč, což představuje rozdíl o víc jak 300 000 Kč. Následně byla provedena analýza financování prostřednictvím horizontální a vertikální analýzy výnosů a nákladů organizace v letech 2015–2017. Na základě těchto analýz bylo zjištěno, že organizace ani v jednom ze sledovaných období nedosáhla zisku, ale byla ztrátová. Byly zjištěny podíly jednotlivých složek výnosů a nákladů na celkových výnosech a nákladech a také jejich vývoj v letech 2015-2017. V další části této kapitoly byla opět použita horizontální a vertikální analýzy k porovnání jednotlivých položek rozvahy v letech 2015-2017. V rámci zkoumaného období jsme sledovali vývoj jednotlivých položek aktiv a pasiv a také jejich podíl na celkových aktivech a pasivech za jednotlivá léta. Pomocí horizontální analýzy bylo zjištěno, že dochází k snižování jak aktiv, tak pasiv v průběhu sledovaných let. Díky vertikální analýze zase, že nejvíce jsou aktiva společnosti vázána v pokladně nebo na krátkodobých finančních účtech, přesněji bankovních účtech. Poté byly aplikováni poměroví ukazatelé likvidity a zadluženosti, pomocí kterých, byl jenom potvrzen špatný finanční stav KLUBU KULTURY o.p.s.

V závěru práce byly doporučeny možné návrhy na zlepšení finanční situace KLUBU KULTURY o.p.s. V rámci těchto doporučení by se organizace měla zaměřit primárně na svou příjmovou stránku, především v oblasti dotací. Opětovně získat ztracené poskytovatele dotací a snažit se oslovovat i jiné, nové, jak v České republice, tak i v zahraničí. Další možností organizace by mohlo být rozšíření či spojení s jinou organizací nabízející tytéž služby. Zároveň by nebylo špatné navštěvovat filmové veletrhy a jiné kulturní akce, kde by mohla organizace nalézt nové kontakty, které by mohly vést k získání sponzorských darů a příspěvků, jež by organizace využila pro svou hlavní činnost. Jelikož už organizace podnikla

skoro všechna úsporná opatření v rámci nákladů, tak v této oblasti nebylo moc prostoru na nová doporučení a návrhy. Jednou z možností by bylo snížení nákladů z pronájmu prostor, které Klub KULTURY o.p.s. potřebuje pro pořádání svých akcí. Nejlépe kdyby organizaci prostory pronajali za symbolickou 1 Kč, jako příspěvek na podporu její činnosti. Další snižování by mohlo být uskutečněno v rámci cestovních nákladů.

Klub KULTURY o.p.s. se nachází na základě provedených analýz ve špatné finanční situaci a stojí v následujícím roce 2018 před razantním rozhodnutím, zda pokračovat či svou činnost ukončit. Organizace byla ve sledovaných letech 2015-2017 ve ztrátě, a i když se snaží ztrátu snižovat pořád se z ní nemohou dostat. Od roku 2016 výše neuhrazené ztráty převyšuje hodnotu vlastního jmění, takže již organizace není schopna ztrátu pokrýt z vlastního jmění. Organizace musí v roce 2018 získat větší obnos dotací, který by dokázal pokrýt veškeré náklady nebo tuto situaci řešit půjčkou. Pokud by se to organizaci nepodařilo vedlo by to k její likvidaci.

Cíl této diplomové práce byl naplněn, pomocí podrobné analýze financování a hospodaření byla zhodnocena celková finanční situace organizace a byly poskytnuty návrhy na možná zlepšení.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-01-9.

BOUKAL, P, H VÁVROVÁ a kol. *Ekonomika financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1293-8

BOUKAL, Petr, et al., *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2013, ISBN 978-80-247-4487-2.

DLUHOŠOVÁ, Dana a kol. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-799-7.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-103-3.

DVOŘÁK, Tomáš. *Obecně prospěšná společnost*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 124 s. ISBN 978-80-7357-598-4.

KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-646-0.

KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 135 s. ISBN 978-80-7179-713-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.

KUBÍČKOVÁ, Dana a JINDŘICHOVSKÁ, Irena. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. Vydání první. V Praze: C.H. Beck, 2015. xxiii, 342 stran. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-538-1.

KOMRSKOVÁ, Sofia a Helena STUHLÍKOVÁ. *Abeceda zdaňování veřejně prospěšného poplatníka*. Olomouc: Anag, 2016. ISBN 978-80-7554-051-5.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, c2009. ISBN 978-80-7263-538-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 12. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, c2013. ISBN 978-80-7263-825-3.

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 328 s. ISBN 978-80-271-0339-3.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2. aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9

STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 2. vyd. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2014. 262 s. ISBN 978-80-7501-063-6.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací* 2013. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 280 s. ISBN 978-80-7263-774-4.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. ČR, 2011. 160 s. ISBN 978-80-247-4041-6.

Zákony a vyhlášky

České účetní standardy č. 401–414 pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

Vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví.

Vyhláška č. 325/2015 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví.

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vysokém a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 348/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 83/1990 sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů.

Elektronické dokumenty a ostatní

VEŘEJNÝ REJSTŘÍK A SBÍRKA LISTIN. Úplný výpis z obchodního rejstříku [online]. Justice.cz [6.10.2017]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=229094>

Seznam zkratek

ČÚS	České účetní standardy
EAT	Čistý zisk
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky
EBITDA	Zisk před zdaněním úroky a odpisy
EBT	Zisk před zdaněním
FA	Finanční analýza
NNO	Nestátní neziskové organizace
NO	Neziskové organizace
NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
OPS	Obecně prospěšná společnost
OZ	Občanský zákoník
PO	Právnícké osoby
ROA	Rentabilita aktiv
ROCE	Rentabilita investovaného kapitálu
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ROS	Rentabilita tržeb
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZOPS	Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech
ZoÚ	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27.4.2019

Kovářová

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Vývoj výnosů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017

Příloha č. 2 Vývoj nákladů Klubu KULTURY o.p.s. v letech 2015-2017